ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4097 | 19/31 ՕԳՈՍՏՈՍ 1899 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 25 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1317 | ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4097

درعلیه غلطه ده (آرهولك) غزته سی اداره خانه سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» »	վեցամսեայ.	70 »
» »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
» »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փախարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 պղնձէ փուլը 100 դրուշի հաշուով։
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի։
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ
ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՅՍԵՐ
ՄԵԾԱՆՈՒՆ ՎԵՀԱՊԵՏԻՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ

ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԻ Գահակալութեան բարեբաստիկ տարեդարձը կը տօնուի այսօր և այս գիշեր, Օսմանեան մեծազօր Կայսրութեան բիւրաւոր հաւատարիմ հպատակներուն կողմէ, և Ն. Կ. Վեհափառութեան հայրական հովանիին տակ ապրող ամէն ազգ և ամէն ժողովուրդ բարեմաղթութիւններ կ'ուղղէ երկինք՝ Թուրքիոյ մեծանուն Ինքնակալին արեւշատութեանը ինչպէս նաեւ օսմ. երկրին աւելի եւս բարգաւաճման ու պայծառացմանը համար։

Ն. Կ. Վեհափառութեան Գահակալութեան բարեբաստիկ թուականէն ի վեր, հոյակապ շրջան մը բոլորած է Օսմանեան Կայսրութիւնը և հսկայաքայլ յառաջդիմութիւններ ըրած է, որոնց ամբողջին պատմութիւնը հատորներ պիտի կազմէր։

Թուրքիոյ բոլոր ժողովուրդները, հաւատարիմ հպատակներ Ն. Կ. Վեհափառութեան, օգտուելով Գահակալութեան տարեդարձի բարեբաստիկ առիթէն, իրենց հիացումը ու երախտագիտութիւնը կ'արտայայտեն միահամուռ շնորհաւորութիւններով ու խրախճանութիւններով։ Այսօր և այս գիշեր, թէ՛ մայրաքաղաքիս մէջ և թէ՛ գաւառները ամէն կողմ հանդէսներ, լուսավառութիւններ, նուագածութիւններ կը կատարուին, իբրեւ յայտարար նշան այս բարեբաստիկ տարեդարձին թէ՛ պաշտօնական և թէ՛ անպաշտօն ակումբներու և ընդհանուր հասարակութեան մէջ առաջ բերած եռանդալից ցնծութեանց։ Ի՜նչ մեծամեծ փոփոխութիւններ արդարեւ Ն. Կ. Վեհափառութեան Գահակալութենէն ի վեր, որուն շնորհիւ երկիրը յառաջադէմ բարեկարգութեան ու յարաճուն զարգացման շաւղին մէջ մտած է։ Որքա՜ն մեծամեծ ձեռնարկութիւններ ու հանրօգուտ աշխատութիւններ որոնց ամէնքն ալ կը բղխին ուղղակի Օգոստափառ Սուլթանին իմաստուն մտքէն ու կը կատարուին ընդ հովանեաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան, սքանչելապէս արդիւնաւորուելով յօգուտ Տէրութեան ու երկրին։ Մամուլը անընդհատ կ'արձանագրէ Ն. Կ. Վեհափառութեան հայրական հոգածութեան նորանոր առարկաներն ու արդիւնքները, խոստմնալից ձեռնարկութիւններ ու օգտաշատ ծրագիրներ որոնք հետզհետէ կը գործադրուին ու կ'արդիւնաւորուին։ Ընդհանուր հիացմամբ կը տեսնենք որ Օգոստափառ Սուլթանը տիւ և գիշեր կ'աշխատի, անդադար կը հսկէ ինչպէս Իր երկրին ու ժողովրդեան բարօրութեան՝ նոյնպէս և բոլոր հանրօգուտ ձեռնարկութեանց վրայ, և Իր հեռատեսութեան ու իմաստութեան նշանները ցոյց կու տայ ամէն առթիւ ու ամենուրեք։

Յայտնի ճշմարտութիւն մըն է թէ ոչ նուազ հիացմամբ ու յարգանքով կը գնահատեն օտարազգիներն ալ Վեհափառ Սուլթան Համիտ Կայսեր Նուրբ դիւանագիտութիւնն ու ճարտար քաղաքագիտութիւնը որոնց շնորհիւ օսմանեան տէրութիւնը հիմակ անհամեմատ աւելի զօրաւոր վիճակի մէջ է քան այն թուականին յորում Նորին Կայսերական Վեհափառութիւնը բազմեցաւ ի գահ։ Օսմ. Կայսերական կառավարութեան ակնածելի դիրքը օտար պետութեանց առջեւ և բարեացակամ յարաբերութիւնները անոնց հետ, ինչպէս տեղացի նոյնպէս օտար դրամատէրներու Թուրքիոյ մէջ օգտակար ձեռնարկութիւններ ընելու համար շնորհուած դիւրութիւնները, երկրին բարեզարգութեան համար ընծայուած աշխատութիւնները, ամէնքն ալ կ'իրականանան ուղղակի Ն. Կ. Վեհափառութեան նախաձեռնութեամբ և հրամանով։

Ն. Կ. Վեհափառութիւնը՝ իբրեւ Հայր Իր ժողովրդեան՝ չի մոռնար նաեւ բարեգործական հաստատութիւնները, կարօտեալները, աղքատները, հիւանդները և դրամական առատաձեռն պարգեւներով կը սատարէ ամենուն ալ, որոնք օրհնութեամբ կ'արտայայտեն իրենց երախտագիտութիւնը։

Հանրօգուտ շինութիւններ յարաճուն կերպով կ'ընդարձակուին ու կը շէննան ընդ հովանեաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան որ միեւնոյն ատեն մեծ զարկ կու տայ կրթական գործին, երկրին բոլոր մասերուն մէջ, ուր ամէն ազգի տղաք կը կրթուին ու կը դաստիարակուին։ Այսպէս, տնտեսական ու կրթական զարգացման շաւղին մէջ ալ Օգոստափառ Սուլթանին հոգածութիւնն ու շնորհները լիառատ կերպով կը սփռուին ու կ'արդիւնաւորուին, առանց ջանք և դրամ խնայուելու, երկաթուղիները կ'երկարին հետզհետէ, դպրոցներ կը բացուին, առեւտրական ու սեղանաւորական հաստատութիւնները կը զարգանան ու կը բազմանան յարաժամ։

Այս փրկաւէտ պայմաններուն մէջ ապրող ու զարգացող միլիոնաւոր հպատակները ցնծութեան մեծամեծ ու շքեղ արտայայտութիւններով կը տօնեն Ն. Կ. Վեհափառութեան Գահակալութեան բարեբաստիկ տարեդարձը, և լրագրութիւնը՝ իբրեւ արձագանգ հանրային զգացման՝ բերկրութեամբ կ'արձանագրէ համայն ժողովուրդին սրտաբուխ մաղթանքները ու միաբերան աղաղակները՝ որոնց կը ձայնակցինք. ԿԵՑՑԷ՛ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԸ ՂԱԶԻ։

ԱՐՀԵՍՏՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Ճանապարհորդական Տպաւորութիւններ

ՑԻՒՐԻԽ, 24 Օգոստոս.

Տէպլիցի արհեստագիտական դպրոցը իր ծրագրով և կազմակերպութեամբ յար և նման Կալլոնցին, նպատակ ունի միայն տեղական յախճապակիի և կաւի արհեստագործութեան համար թարմ, կրթուած ուժեր հասցնել։ Քիմիագէտ և գլխաւոր ուսուցիչ Պ. Վիլլէրդի առաջնորդութեամբ կրցայ մտնել տեսնել աշխատանոցները, ուսումնական հաւաքածոներ, եւայլն, որոնց համար ինքը Պ. ուսուցիչը մեծ հոգածութիւն և ջանք ի գործ դրած էր։ Շատ հետաքրքրական էր իր կազմած դասընթացքը կաւի վրայ աշխատութեանց համար։ Դպրոցին շէնքը իր նպատակայարմար դիրքով և ներքին կարգադրութեամբ շատ շահեկան տպաւորութիւն կը թողու այցելուին վրայ։

Կաւի աշխատութեանց համար պէտք եղած գործիքները և կազմածները, ինչպէս օրինակ ճախարակներ, թրծելու վառարաններ շատ լաւ կերպով և խնամքով հոգացուած են, աշակերտին ամէն կերպ դիւրութիւն մատուցուած է կաւի և յախճապակի զանազան աշխատութիւններ կատարելու։ Շէնքի և տանիքի կղմինտրներու ճոխ հաւաքածոներ խնամքով դասաւորուած, նիւթ կը մատակարարեն աշակերտին հիմնապէս ծանօթանալու արհեստագործութեան այլ և այլ արտադրութեանց հետ։ Հանքաբանութեան փոքրիկ հաւաքածու մը եւս պակաս չէ, դիւրացնելու և ճշդիւ հասկցնելու համար դասախօսութեան նիւթը։

Քոմոթաուի երկաթագործութեան դպրոցը իր երկու տարուան դասընթացքով տեսական և գործնական զբաղումներով կ'ուզէ կեդրոնական Պոհեմիոյ երկաթագործութեան զանազան ճիւղերու համար կրթուած վարժ արհեստաւորներ տալ, որոնք իրենց համար միեւնոյն ժամանակ օրինական իրաւունք ունին սեփական արհեստանոցներ հիմնել և անկախ գործել։ Աշակերտները որոնք երկաթ ձուլելու, տաշելու, խարտոցելու ինչպէս նաեւ մասամբ փայտի վրայ աշխատելու համար միշտ կէս օրէն յետոյ հինգ ժամ կը գործեն, գծագրական, մեքենագիտական և այլ ծանօթութիւններու օժանդակութեամբ խիստ նպատակայարմար կրթութիւն կը ստանային՝ եթէ ծրագրի ընդարձակում տեղի ունենար. որովհետեւ ի նկատի առնելով որ աշակերտները հազիւ ժողովրդական ստորին դպրոց մը աւարտելէ յետոյ 14 տարին լմնցնելէ վերջը կրնան ընդունելութիւն գտնել, անշուշտ շատ տարօրինակ պիտի ըլլայ երկու տարուան մէջ 16 տարեկան հասակով վարպետ մարդ մը դուրս գալ և աշխարհի հոսանուտ ընթացքին մէջ կեանքի պայքարը մղել բազմամարդ և յառաջադէմ երկրի մը մէջ ուր յաջողութիւն ձեռք բերելու համար շատ գլուխ ճաթեցնելու հարկ կայ։ Բաց աստի, դպրոցը առաջնորդուած իր հին ժամանակներէ ի վեր կազմուած ծրագրով, պարտաւոր է հետեւիլ նաեւ արհեստագործութեան մէջ եղած յառաջադէմ քայլերուն և տալ աշակերտներուն ոչ միայն մեքենագիտական՝ այլ և ելեկտրագիտական ճիւղերուն վերաբերեալ ընդհանուր ծանօթութիւններ որով աշակերտները արհեստի բազմակողմանի պահանջներուն դիւրութեամբ կրնան գոհացում տալ և իրենց համար միայն և փայլուն դիրք մը գրաւել։ Մինչ Կալլոնցի և Տէպլիցի դպրոցները իրենց գեղարհեստագիտական գործունէութեամբ ուղղակի ժողովուրդին հետ սերտ հաղորդակցութեան մէջ կը գտնուին, Քոմոթաուի դպրոցը իրեն համար չէզոք դիրք մը բռնած է. ասոր պատճառը տեսչի և քաղաքային վարիչ անդամներուն փոխադարձ ցուրտ վարմունքը եղած է։ Աշխատանոցին մէջ աշակերտները կը պատրաստեն միայն պարզ առարկաներ, գործիքներու և մեքենաներու մասեր։ Աշխատանքի պակասութիւնը ինչպէս շատ տեղ՝ նոյնպէս ալ Քոմոթաուի արհեստագիտական դպրոցին մէջ նշմարելի է։ Ուսուցչական և տեսչական նոր և թարմ մարմին մը պիտի կարողանայ անշուշտ յառաջ բերել ծրագրի փոփոխութիւն և աշխատանքի նոր եղանակ։ Երեքէն մինչեւ չորս տարի հազիւ բաւական պիտի ըլլան արհեստագիտական դպրոցի մը համար, եթէ ասոնց պէտք եղած գիտական և փորձառական մասնագիտական պաշար տալ, որով դիւրին ըլլայ իբր կրթուած անձ, առանց նեղութեան և սրտի անձկութեան, վստահօրէն գործի ձեռնարկելու։ Դպրոցի գործիքները և մեքենաներու հաւաքածուները կրնան յարմար և խելացի գործածութեամբ շատ արդիւնաւոր և նպաստաւոր դառնալ աշակերտներու նպատակին և դպրոցի համբաւին։

Աշ Խայաֆի ոստայնանկութեան դպրոցը որուն նպատակն է հարաւային արեւմտեան Պոհեմիոյ ոստայնանկութեան արհեստին համար տեսականապէս և գործնականապէս կրթուած վարժ անձեր պատրաստել, ուշադրաւ դիրք կը գրաւէ թէ՛ պատմական և թէ՛ իր արդի գործունէութեան տեսակէտով։

Այս հաստատութիւնը որուն բացումը տեղի ունեցած է 1871ին, խիստ համեստ սկզբնաւորութեամբ, փոյթ տարած է տեղական ժողովուրդի գործօն ուժերու զարգացման և ազնուացման։ 1882ին ստացած է իր որոշ հաստատուն կազմակերպութիւնը և վերջապէս օրէ օր առաջ երթալով՝ այժմ իր շէնքին գեղեցկութեամբ, ուսումնական առարկաներու, գործիքներու և մեքենաներու հաւաքածոներու ճոխութեամբ, ուսուցչական հմուտ խմբով դասական և օրինակելի դիրք կը գրաւէ, այնպէս որ մինչեւ անգամ ուրիշ շատ երկիրներէ ուսուցչապետներ և պետական պաշտօնեաներ (օրինակ Պաւերիայէն 1895-96 թուին) կու գան ուսումնասիրելու անոր նպատակայարմար ներքին կազմակերպութիւնը, ուրիշ տեղեր նոյն դրութեամբ նման հաստատութիւններ հիմնելու համար։

Առանձին անհատներու նուէրներով և մանաւորապէս կրթական Նախարարութեան օժանդակութեամբ, 1891-92ին նոր շէնք մը կառուցուած է որուն համար 120,000 ֆլորինի չափ գումար ծախսուած է. այս գումարով հայթայթուած են նաեւ մեքենաները, շոգեկաթսաները, լուսաւորութեան և ջերմանոցներու կազմածները, եւայլն։ Դպրոցին հոյակապ շէնքը և աշխատանոցները իրենց ճոխ, բազմատեսակ գործիքները և մեքենաները տեսնելով մարդ կը համոզուի թէ միջոցներ չեն խնայուիր ուսման և կրթութեան սիրոյն։ Աւստրիական կրթական Նախարարութեան տենդոտ գործունէութեան սահմանին մէջ ամէնէն լաւ և պատուաբեր հաստատութիւնը կը ներկայացնէ Աշի ոստայնանկութեան դպրոցը։

Դպրոցական շրջանը կը տեւէ երկու տարի. կ'ուսուցուին արհեստագիտութիւն, ոստայնանկութեան և մանած ապրանքներու, մեքենագիտութիւն, մեքենաշինութիւն, մասնագիտական և երկրաչափական գծագրութիւն, հաշուապահութիւն և որ գլխաւորն է գործնական աշխատութիւն ձեռքի և ինքնաշարժ մեքենաներու վրայ։

Աշխատանոցներու մէջ կը գտնուին 14 պարզ և 8 ժաքարտեան ձեռքի գործիք՝ ոստայնանկութեան համար, նոյնպէս 12 ինքնաշարժ ոստայնանկի մեքենաներ իրենց լրացուցիչ կազմածներով և գործիքներով որոնք յարմարցուած են ամէն տեսակ գործուածքներու, բրդի, բամբակի և մետաքսի կտորներու համար իրենց տարբեր կազմութեամբ և գործածութեան եղանակով։ Ըստ կարելւոյն հոգ տարուած է մեքենաներու տարբեր տեսակներու ճոխութեան, որով աշակերտներուն միջոց և առիթ կը տրուի արհեստագործութեան վրայ որոշ և ամփոփ գաղափար մը կազմելու։

Ճարպիկ և հեղինակաւոր ուսուցիչներու խումբ մը առանձին մշակած նիւթերով և փորձառական հմտութեամբ կը վարէ դպրոցը իր յարակից երկրորդական դասընթացքներով (կիրակնօրեայ և գիշերային դասախօսութիւններ)։

Մեքենագէտ տեսուչ Պ. Utz ի առաջնորդութեամբ և բարեացակամ տեղեկագրութեամբ՝ կարողացայ տեսնել դպրոցին դասասրահները, աշխատանոցները, մեքենատունը իր շոգեմեքենայով և ելեկտրական մեքենայով որ ելեկտրական լուսաւորութեան յատկացուած է։ Դպրոցին բոլոր շէնքը, մեքենաները, եւն. տեղական գործարաններէն հայթայթուած և մատակարարուած են։

Յիշելու արժանի է դպրոցին և տեղական արհեստագործներուն սերտ յարաբերութիւնը մասնաւորապէս աշակերտներուն ձեռագործներու պատրաստութեան նկատմամբ։ Գործարանատէրերը միջոցներ չեն խնայեր իրենց կողմէ օգնելու դպրոցին զարգացման և դիւրացնելու ուսուցիչներուն և վարպետներուն աշխատանքը։ Հում նիւթերու մատակարարումը և պատրաստուած, գործուած կտորներու մաքրութիւնը և ներկումը ձրիապէս կը հոգացուին. ասոր փոխարէն դասատուները ի հարկին իրենց գիտական պաշարով օգնութեան կը հասնին այս կամ այն գործարանատիրոջ կամ արհեստագործին որ պարագաներու բերմամբ չի կրնար պէտք եղած չափով հետեւիլ արհեստին հսկայաքայլ յառաջդիմութեանց և հնարուած դիւրին միջոցներուն, մինչ արհեստագէտ դասատուները՝ շնորհիւ իրենց բազմակողմանի հմտութեանց և դիւրամատչելի պայմաններուն՝ կրնան թէ՛ տեղական և թէ՛ օտար երկիրներու փոխադարձ յարաբերութեանց ծանօթանալ և ըստ այնմ արհեստաւոր դասակարգին օգտակար դառնալ։ Բաց աստի, արհեստագէտ դասատուն, համեմատաբար շատ ազատ ժամանակ ունենալով գիտական հետազօտութեանց հետեւելու, կրնայ իր թարմ և ճկուն մտքով հեղամուտ ըլլալ նորանոր մեքենաներու երեւան գալուն, անոնց գործածութեան, եւն., որով կամուրջ մը կը գոյանայ գիտութեան և արհեստաւոր դասակարգի միջեւ. արհեստաւոր դասատուն փոխադրող տարրն է։

Վերեւ յիշուած չորս դպրոցները, որոնք արհեստագործութեան տարբեր ճիւղերուն յատկացուած են, ներկայացուցիչներ կրնան համարուիլ իրենց նմաններուն համար, որոնց թիւը Պոհեմիոյ և առ հասարակ Աւստրիոյ մէջ խիստ շատ է։ Ժամանակ կար որ Աւստրիոյ քաղաքները իրարու դէմ մրցում կը մղէին իրենց մէջ ընդունելու արհեստագիտական դպրոց մը, միջնակարգ և կամ աւելի բարձրագոյն ծրագրով։ Այժմ այդ հոսանքը դադրած կը նկատուի քանի որ ամէն քաղաքի և գիւղաքաղաքի մէջ նպատակայարմար և պարագաներու յարմարցուած դպրոցներ կան հիմնուած, և եթէ չկան՝ արհեստագիտական քննիչ յանձնաժողովը միջոցներ չի խնայեր մասնաւոր քաղաքներու և վայրերու պահանջման համապատասխան գործել։ Այժմեան արհեստագիտական դպրոցներու և հաստատութիւններու խելացի և փութկոտ գործունէութիւնը ժամանակին շատ օգտակար պիտի ըլլայ ի նկատի առնելով ներկայ ժամանակի արդիւնաւոր ազդեցութիւնը ժողովուրդին ընդարձակ խաւերուն վրայ։

ՍԻՄՈՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԴԱՐԱՄԱՆ, 10 Օգոստոս.

Քաղաքս ունի Ս. Ներսէսեան անունով վարժարան մը 100 աշակերտով. Ներկայ տարւոյ Յուլիս 26 ին սկսան տարեկան քննութիւնները որոնք ամբողջ շաբաթ մը տեւեցին։ Իւրաքանչիւր դասի համար մասնաւոր քննիչներ հրաւիրուած էին որոնք օրինաւոր կերպով կատարեցին իրենց պաշտօնը, վերջին աստիճան գոհ մնալով տղոց յաջողակ պատասխաններէն։

—Քննութենէ վերջ շաբաթ մը եւս յատկացուեցաւ հանդէսի պատրաստութեան, որ օգոստ. 8 ին կատարուեցաւ շքեղ կերպով։ Արդէն, օր մը առաջ Տեսուչ Ս. Հօր կողմէ հրաւիրագիրներ ուղղուած էին գայմագամ պէյին և կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն որոնք եկան առաւօտեան ժամը 1 ին։ Երգեցիկ տղաք երգերով դիմաւորեցին պաշտօնական մարմինները։ Զմոռնանք ըսել թէ դպրոցին ընդարձակ և առողջապահիկ կանոններու խիստ յարմար սրահը պարզ բայց ճաշակաւոր կերպով զարդարուած էր։ Երգերէն վերջը, Տեսուչ Ս. Հայրը բոլոր ներկաներուն բարի գալուստի շնորհակալութիւն յայտնելէ ետքը յայտնեց թէ շաբաթ մը առաջ դպրոցի ընդհ. քննութիւնը կատարուած էր, որուն արդիւնքը եղող նշանակեալ աստիճանները և վարուց թիւերը զատ զատ կարդաց, և աւելցուց թէ քանի որ բոլոր հրաւիրեալները չկրցան ամէն օր ներկայ գտնուիլ, կարող են եթէ կը փափագին դարձեալ քննել։ Յետոյ մէկ քանի աշակերտներու կողմէ ուսման և գիտութեան վրայ տրամախօսութիւն մը սկսաւ, որ ներկաները շատ գոհ թողուց։

Թուրքերէն և հայերէն երկու ճառերէ ետքը, բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար, որոնց ձայնակցեցան բոլոր ներկաները յոտնկայս։ Տեսուչ Հայրը, Տ. Ղեւոնդ Վ. Թուր-Սարգիսեան հանդէսը փակեց աղօթքով մը։ Գայմագամ պէյը, մեկնելէն առաջ, իր գոհունակութիւնը յայտնեց։

—Այս օրերս ցաւալի կորուստ մը ունեցանք յանձին Մհ. Մկրտիչ աղա Եսայեանի որ կնքեց իր մահկանացուն 65 տարեկան։ Հանգուցեալը երեք տարի առաջ Երուսաղէմ երթալու ժամանակ իր հարստութեան մեծ մասը զանազան բարեգործական տեղերու կտակեց, աղքատներուն, Ջրհորին, փողոցի սալայատակին և մօտ 13,000 ղրշ. ալ տեղւոյս Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն արդիւնաբեր կալուածներ գնելու պայմանաւ։ Մկրտիչ աղա անզաւակ էր. կը թողու սգաւոր այրի մը։

—Օգոստոս 3 ի գիշերը տեղատարափ անձրեւ մը եկաւ և երեք օր անընդհատ սարսափելի ցուրտ և թանձր խոնաւութիւն տիրեց որ մեծ տրտմութիւն պատճառեց երկրագործներուն։ Ցուրտի և խոնաւութեան պատճառաւ այդ երեք օրերը ցորենի գինը բարձրացաւ. ամառուան մէջ այսպիսի ցուրտ ո՛չ ոք մինչեւ ցարդ կը յիշէ։

—Գորգագործութիւնը հոս ալ մասնաւորներուն քով մուտ գտած է. Տիկին Եօրկանճեան իր ձեռքով հիւսած առաջին գորգը տեղւոյս Ս. Եկեղեցւոյն նուիրեց. քաղաքիս Պալըքճեան ընտանիքէն Օր. Զարիֆ և Օր. Նազիկ մետաքսեայ խիստ նրբագոյն ճաշակով գորգ մը պատրաստեցին, որուն նմանը ի Կեսարիա չեն տեսած այցելու ճամբորդներ և կալվերտի վաճառականներ։

Ս. Առաքելեանց

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ
ՌԷՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

ԺԴ. ՆԻՍՏ

Պ. ՖՐԷՅԹԷԹԷՐԻ ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Ժամը վեցուկէսն է երբ նիստը կը բացուի։

Նախագահին հրաւէրով առաջ կ'անցնի Պ. Պէրթիյեոն, իր երէկուան վկայութիւնը վերջացնելու։

Փորձ քննիչը՝ հիմնուելով իր հնարած դրութեան վրայ, կը շարունակէ Պորտրոյին քննութիւնը, միշտ Տրէյֆիւսի վերագրելով զայն.

Սակայն Պ. Լապորի կը միջամտէ եւ քանի մը հարցումներ ընելով, կը հարկադրէ վերջապէս Պ. Պէրթիյեոնը՝ յայտարարելու թէ Էսթէրհազի ալ միեւնոյն դրութիւնն ու միջոցները գործածած կրնար ըլլալ, եթէ երբեք ի՛նք գրած էր Պորտրոն։

Յաջորդ վկան է

ՀԱՐԻՒՐԱՊԵՏ ՎԱԼԷՌԻՕ

որ կ'ընդունի Պ. Պէրթիյեոնի եզրակացութիւնները, յայտարարելով թէ Էսթէրհազի չի կրնար բնաւ Պորտրոն գրած ըլլալ։

Այս երկու վկայութիւններն ալ գլխաւորաբար սա կ'ուզեն ապացուցանել թէ Տրէյֆիւս դիտմամբ այդ դրութիւնը գործածած էր, իր երեւան ելած պահուն կարենալ ապացուցանելու համար թէ Պորտրոն իրենը չէ, թէ արուեստական կերպով շինուած է ան՝ իր ու իր ընտանիքին պատկանող մարդոց գիրին նմանցնելով, և թէ բնականաբար մեքենայութեան մը զոհ գացած է։

Եւ սակայն, այս եզրակացութիւնը կը քայքայուի կարճ խօսքի մը հետեւանքով, զոր Պ. Տըմանժ կ'արտասանէ.

—Լա՛ւ, կ'ըսէ նշանաւոր փաստաբանը, եթէ երբեք Տրէյֆիւս այդպէ՛ս մտածելով գրած էր Պորտրոն, ուրեմն ինչո՞ւ 1894ին ինքզինքը չպաշտպանեց ձեր որոշած կերպով։

Ուրիշ փորձ-քննիչներ ալ պիտի լսուին, բայց Նախագահը կ'ընդհատէ անոնց շարքը։

Հարիւրապետ Ֆրէյթէթէր Ռէն հասած է ու դէմ առ դէմ պիտի բերուի գնդապետ Մօռէլի հետ։

Գիտենք արդէն թէ այս վերջինը 1894ին զինուորական ատեանին նախագահն էր ու Ֆրէյթէթէր ալ անոր մէկ անդամը։

Խոր լռութիւն մը տիրած է սրահին մէջ և ամէն մարդ ուշադիր կը դիտէ բարձրահասակ ու կամքոտ երեւոյթով մարդ մը՝ որ դէպի վկայութեան յատկացուած տեղը կը յառաջանայ հաստատ քայլուածքով։

Իր վկայութիւնը ա՛յն աստիճան կարեւոր է, որ հոս ամբողջովին՝ առանց բառ մը պակսեցնելու, ուղղակի մէջ կը բերենք դատավարութեան այդ մասին սղագրութիւնը (sténographie)։

Նախագահին հրաւէրին վրայ Ֆրէյթէթէր հարիւրապետ կ'ըսէ.

—Իմ համոզումս գոյացաւ 1894ին փորձ-քննիչներու եզրակացութեամբ և Հանրիի ու տիւ Բաթիի վկայութիւններով։ Ասկէ զատ, պէտք է աւելցնեմ թէ քիչ մըն ալ գաղտնի թուղթերու մեզի հաղորդուելէն ազդուեցայ։ Այդ ազդեցութիւնը շատ մեծ չէ։ Ահաւասիկ այն թուղթերը՝ որոնք հաղորդուեցան.

1.—Կենսագրական ուրուագիծ մը՝ որ Տրէյֆիւսը կ'ամբաստանէ մատնութիւններ գործած ըլլալուն նախ Պուրժի հրետանական վարժարանին մէջ, երկրորդ՝ զինուորական վարժարանին, և երրորդ՝ սպայակոյտին մէջ։

2.— Թուղթ մը որ «Սա սրիկայ Տ...ը» անունով ճանչցուած է։

3.— Նամակ մը՝ որ գիրերու նմանութեան տեսակէտով կը հաստատէր «Սա սրիկայ Տ...ը» թուղթին վաւերականութիւնը։ Կը կարծեմ թէ այս նամակը ճանչցուած է «գնդապետ Տավինեոնի նամակը» անունով։

4.— Օտար զինուորական կցորդի մը մէկ հեռագիրը՝ որ շատ որոշ կերպով կը հաստատէր ամբաստանեալին յանցաւորութիւնը։

Այդ հեռագիրը՝ որչափ որ կը յիշեմ, սապէս գրուած է. «Տրէյֆիւս ձերբակալուած։ ։» (Երկարատեւ յուզում ու շարժումներ)։

Ահա ինչ որ կ'ուզէի յայտարարել։

Գնդ. Մոռէլ.— Խօսք կ'ուզեմ։

Զօր. Մեռսիէ.— Ես ալ խօսք կ'ուզեմ։

Պ. Լապոռի.— Քանի որ գնդապետ Մոռէլ ու զօրավար Մէռսիէ խօսք կ'ուզեն, անձնապէս բան մը չեմ խնդրեր։ Պարզապէս կ'ուզեմ որ հաստատուի Պ. Ֆրէյճէթէրի կողմէ թէ իրա՞ւ «Պատուիրակին իմաց տրուած է» խօսքը կրող հեռագիրը հաղորդուած է 1894ի զինուորական ատեանին և յետոյ կը խնդրուի գնդապետ Մոռէլէ և զօրավար Մէռսիէէ բացատրութիւններ տալ այդ կէտին վրայ։ Զօրավար Մէռսիէ այս մասին շատ հակասական յայտարարութիւններ ըրաւ. խնդիր է գիտնալ թէ ինչպէ՞ս Բ. Լրտեսին բերած այս թուղթը զինուորական ատեանին հաղորդուած թուղթերուն մէջ կը գտնուէր։ Կը խնդրեմ, Պ. Նախագահ, որ այս մասին բացատրութիւններ խնդրէք այս պարոններէն։

ԳՆԴ. ՄՈՌԷԼԻ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Գնդ. Մոռէլ.— Բառ մը միայն ունիմ ըսելիք։ Անցի օրը, Պ. Լապոռիի հարցումներուն վրայ, յայտարարեցի թէ հաղորդուած թուղթերէն միայն մէկը կարդացած էի և այդ յայտարարութիւնս կը կրկնեմ այսօր ալ։ Բայց ես «միակ թուղթ մը կարդացի» ըսի և ոչ թէ «միակ թուղթ մը կարդացուեցաւ»։ (Մրմունջներ սրահին մէջ)։ Չէի ուզեր խորհրդակցութեանց սրահին վրայ տարածուող գաղտնիքը խզել ու Պ. Լապոռիի հարցումներուն վրայ է որ միտքս դրածէս աւելին ըսի, ու նոյն իսկ յայտարարեցի թէ «միակ թուղթ մը կարդացած եմ»։ Բայց հիմա, քանի որ հարիւրապետ Ֆրէյճէթէր ամէն բան յայտնեց, կը յայտարարեմ որ, այդ միակ թուղթը կարդալէս ետքը ամբողջ պարուեան քովս գտնուող անդամին տուի ըսելով. «Յոգնած եմ»։ (Երկարատեւ բացագանչութիւններ և բուռն աղմուկ մը կը սկսի սրահին մէջ)։

Պ. Լապոռի. — Պ. Նախագահ, բարութիւնը կ'ունենա՞ք գնդապետ Մոռէլի հարցնելու թէ Ֆրէյճէթէր գնդապետին յայտարարութեան համաձայն՝ իրա՞ւ է որ «Պատուիրակին իմաց տրուած է» պարբերութիւնը կրող հեռագիրն ալ հաղորդուած է ատեանին անդամներուն։

Գնդ. Մոռէլ. — (Շատ յուզուած ու դողահար) կատարեալ անկեղծութեամբ կը պատասխանեմ թէ չեմ յիշեր։ Խորհրդակցութեանց սրահին մէջ, շատ անուշադիր կերպով ունկնդրեցի թուղթերուն ընթերցման (Բացագանչութիւններ և բուռն բողոքներ սրահին մէջ),

Նախ. — Կը խնդրեմ որ սրահը լուռ մնայ։

Պ. Լապոռի. — Հարիւրապետ Ֆրէյճէթէր արդեօք կը պնդէ՞ իր վկայութեան վրայ, կը հաւաստէ՞ թէ կարդացած է այդ թուղթերը։

Ֆրէյճ. — (Ամուր ձայնով մը) ո՛չ թէ միայն զանոնք կարդացած ըլլալուս վրայ կը պնդեմ, այլ նոյն իսկ կը յայտարարեմ թէ գնդապետ Մոռէլ իր ձեռքն էր բռնած այդ թուղթերը, որոնցմէ իւրաքանչիւրը մեզի յանձնելէ առաջ մեկնութեան մը առարկայ կ'ընէր (Յուզում)։

Գնդ. Մոռէլ.—Բուռն կերպով կը բողոքեմ «մեկնութիւն» բառին վրայ՝ զոր հարիւրապետ Ֆրէյճէթէր արտասանեց հոս (Խնդումներ)։ Շատ խղճամիտ էի պաշտօնիս մէջ, ո՛ և է կերպով չազդելու համար այն ատեանին վրայ՝ որուն կը նախագահէի։ Գալով Պ. Ֆրէյճէթէրի ըսածին, ահա ինչ որ պիտի պատասխանեմ. «Եթէ ես դատաւոր ըլլայի և գնդապետ-նախագահը ուզեր ճնշում բանեցնել վրաս, ուզեր ծանրանալ իմ խղճիս անկախութեան վրայ, հակառակ անոր տարիքին, աստիճանին ու պաշտօններուն, անմիջապէս ի կարգ պիտի կոչէի զինքը, պարտականութեան զգացումին պիտի կոչէի զինքը»։ Ու մանաւանդ չպիտի սպասէի ամբողջ հինգ տարի, և յետոյ այսպէս դատավարական միջադէպ մը ստեղծէի։

Ֆրէյճէթէր.—Ըսելիքս ըսի արդէն։ Օրինական կանոններու մասին բացարձակ տգիտութիւն մը ունէի. չէի գիտեր թէ արգիլուած էր խորհրդակցութեան սրահին մէջ գաղտնի թուղթեր հաղորդուիլը։ Ետքը կրնամ ըսել, — ու մինչեւ այսօր լուռ մնացած եմ,— թէ վերջին ապրիլ ամսուն ութին նամակ մը գրեցի գնդապետ Մոռէլի, նամակ մը՝ որուն մէջ որոշ կերպով իրեն կը յայտնէի բոլոր այն բաները՝ զորս որոշած էի ըսել, վերջապէս հասկցած ըլլալով թէ ապօրէն էր խորհրդակցութեան սրահին մէջ գաղտնի թուղթերու տեղեկանալը։

Մոռէլ.—Ճիշդ է. Հարիւրապետ Ֆրէյճէթէր ինծի նամակ մը գրեց, որուն մէջ ինծի կը յայտնէր թէ Հանրիի կեղծ թուղթը կասկածներ մոցուցած իր մտքին մէջ, և թէ խորհրդակցութեան սրահին մէջ գաղտնի թուղթերու ընթերցման ապօրինաւոր ըլլալուն համոզուած է ալ. բան մը՝ զոր կ'անգիտանար 1894ին, ու կը յայտարարէր թէ ասիկա մտահոգութիւններ առթած է իր խղճին։ Բոլոր ասոնք ճիշդ են։ Անոր համար չպատասխանեցի Պ. Ֆրէյճէթէրի նամակին, որովհետեւ կը մտածեմ թէ ամէն մարդ ազատ է իր կարծիքը յայտնելու և իր ուզած կերպովն ալ իր մակոյկը վարելու։

Նախ.—Պ. Ֆրէյճէթէր, դիտողութիւն մը ունի՞ք։

Ֆրէյճ.—Ո՛չ, գնդապետ։

Պ. Լապոռի.—Ամէն պարագայի մէջ, պարոն նախագահ, դիտել պիտի տամ թէ գնդապետ Մոռէլ ոչ մէկ ընդդիմախօսութիւն ըրաւ Պ. Ֆրէյճէթէրի դէմ՝ Բ. Լրտեսին բերած հեռագրին 1894ի զինուորական ատեանին մէջ կարդացուած ըլլալուն մասին։ Այս պայմաններուն մէջ, որովհետեւ զօրավար Մէռսիէ յայտարարած էր թէ ինք հրաման տուած էր որպէս զի չհաղորդուի նոյն թուղթը և յետոյ վստահութիւն յայտնած էր թէ իր այդ հրամանը գործադրուած է, կը խնդրեմ ձեզմէ որ հարցնէք զօրավար Մէռսիէի թէ ի՞նչ ունի ըսելիք այն խօսքերուն դէմ՝ որոնք հիմա լսուեցան հոս և որոնք հիմնովին կը հերքեն իր յայտարարութիւնը։ (Շարժումներ)։

Զօր. Մեռսիէ.—Պ. Ֆրէյճէթէր՝ որ կ'երեւայ թէ շատ որոշ յիշատակ մը պահած է ատեանին հաղորդուած թուղթերու մասին, խօսեցաւ այն վաւերաթուղթին վրայ զոր Տրէյֆիւս՝ հրետանական վարժարանին մէջ յանձնած էր Գերմանիոյ. ինչի՞ կը վերաբերէր այդ վաւերաթուղթը.

Ֆրէյճ.—Կը կարծեմ որ ռումբի մը կը վերաբերէր։

Մեռսիէ.—Ուրեմն, Ֆրէյճէթէր հարիւրապետին յուշը կը բռնեմ։ «Ռօպէն» ռումբը՝ որուն ակնարկութիւն կ'ըլլուի, Գերմանիոյ կողմէ 1895 միայն ընդունուած է, և այդպէս ըլլալը 1896 իմացած ենք մենք։ 1894ին չէր կրնար «ռօպէն» ռումբի խնդիր ըլլալ։ Գալով Ֆրէյճէթէր հարիւրապետին յիշած հեռագրին, կը պնդեմ որ ատեանին չէ հաղորդուած։

Նախ.— (Հարիւրապետ Ֆրէյճէթէրի) Վստա՞հ էք այդ հեռագիրը տեսած ըլլալնուդ։

Ֆրէյճ.—Այո՛, գնդապետ, ու կը պնդեմ որ անոր մէջ գրուած էր սա պարբերութիւնը. «Տրէյֆիւս ձերբակալուած. «Պատուիրակին իմաց տրուած է»։ Ուրիշ բան մըն ալ կար, որուն վրայ սակայն չեմ պնդեր, այլ կը կարծեմ թէ «ամէն զգուշութիւն ձեռք առնուած» պարբերութիւնն էր։ «Վստահ չըլլալուս համար էր որ այս վերջին նախադասութիւնը չյիշեցի քիչ մը առաջ. գալով առաջին երկու նախադասութեանց, անգամ մըն ալ կը պնդեմ թէ անոնք կային հեռագրին մէջ (Յուզում)։ Իսկ զօրավար Մէռսիէի միւս խօսքը՝ թէ ես խօսած եմ ո՛ և է ռումբի մը պատկանող վաւերաթուղթի մը վրայ, բոլորովին անհիմն է։ Ես սա միայն ըսի, թէ 1894ին մեզի հաղորդուած թուղթերուն կցուած էր նաեւ մեկնաբանութիւն մը, որուն մէջ Տրէյֆիւսի դէմ սա ամբաստանութիւնն ալ կ'ըլլար թէ հրետանական վարժարանին մէջ գտնուած պահեստ ռումբի պատկանող վաւերաթուղթ մը յանձնած է Գերմանիոյ։ Չեմ յիշեր թէ այդ թուղթը ռումբին շինուածքի՞ն, գործածութեա՞ն թէ զայն կազմող նիւթերուն կը պատկանէր։

Նախ.—Մէլինիթով ռումբերուն գործածութեան եղանակին չէ՞ր պատկաներ։

Ֆրէյճ.—Վստահ չեմ հոս. այն բաները միայն կը հաստատեմ, որոնց մասին բացորոշ վստահութիւն ունիմ։

Պ. Տըմանժ.— Գաղտնի թուղթերուն կցուած մեկնաբանութեան մէ՞ջ եղած էր այդ ակնարկութիւնը։

Նախ.—Բայց ըսուեցաւ արդէն անգամ մը (Աղմուկներ)։

Ֆրէյճ.—(Բարձր ձայնով) Այո՛, մեկնաբանութեան մէջ (Յուզում)։

Պ. Լապոռի.—Հոս ծագած միջադէպը կը ստիպէ զիս կրկնելու՝ թէ անպատճառ տիւ Բաթին պէտք է ենթարկել ատեանին կողմէ նշանակուելիք բժիշկներու քննութեան։ Զօրավար Մէռսիէ ըսաւ թէ հաղորդուած թուղթերու ծրարը՝ տիւ Բաթիի կողմէ գոցուած էր։

Մեռսիէ. — Ներողութիւն, ատանկ բան մը չըսի. ես ըսի միայն «թէ ծրարը ես չէի գոցած»։ Անկէ ի վեր զօրավար տը Պուատէֆռէ իմացոյ թէ գնդապետ Սանտէր գոցած էր զայն։

Պ. Լապոռի.—Միշտ մահ։ Գնդապետ Սանտէր մեռած, գնդապետ Հանրի մեռած, Բաթի տը Քլամ մահամերձ, կարծես դիտմամբ եղած են բոլոր ասոնք։ (Շարժումներ բովանդակ սրահին մէջ)։

Սրահը վերջին ծայր յուզուած է և աղմուկները կը բարձրանան։

Բարեբախտաբար նոր վկայ մը առաջ կ'անցնի, փորձ-քննիչ

Պ. ԲԱՐԱՖ-ԺԱՎԱԼ

որ յատկապէս բերուած գրատախտակի մը վրայ, կը հերքէ Պ. Պէրթիյոնի տեսութիւնները և անոր գործածած միջոցին անհիմն ըլլալը կը ցուցնէ։

Պ. Բարաֆ-Ժավալի կարծիքով, Պոռտըրօն Էսթերհազիին է ու Տրէյֆիւս բնաւ չի կրնար գրած ըլլալ զայն.

—Էսթերհազիի գիրին մէջ, կըսէ, «ն» և «ս» տառերը քով քովի եղած ատեններին իրարու կցուած են, ինչպէս կցուած են նաեւ Պոռտըրօյին մէջ, մինչդեռ Տրէյֆիւս, իր և ոչ մէկ գրութեան մէջ իրարու կը կցէ այդ երկու տառերը։

Պ. Բարաֆ-Ժավալ կը յայտարարէ թէ նոյն իսկ Պ. Պէրթիյոնի գործածած կանոններով կը հաստատուի ինքնին՝ Պոռտըրօյին Էսթերհազիի կողմէ գրուած ըլլալը։

Նախագահը կ'ընդմիջէ վկան, որովհետեւ ժամանակը հասած է։

Նիստը կը փակուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Մերակոյտը սեպտեմբերի կէսին պիտի գումարուի, Բարիզի վերջին դէպքերուն հեղինակները դատելու համար։

—Շապռոլ փողոցին մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ, բայց խանութպանները կը գանգատին թէ կարգապահութեան համար ձեռք առնուած միջոցները արգելք կ'ըլլան իրենց առեւտուրին։

ՊԵՐԼԻՆԷՆ անցի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Բրուսիոյ Լանտագ ու Ներեսփ. ժողովներու նիստին մէջ, Խորհրդարանին նստաշրջանը փակելէ առաջ, նախարարապետ Հօհէնլօէ իշխանը յայտարարեր է թէ կառավարութիւնը երկու ժողովներուն շնորհակալութիւն կը յայտնէ անոնց անձնուէր աշխատութիւններուն համար. բայց խորապէս կը ցաւի՝ ջրանցքին ծրագիրը անոնց հաւանութեանը արժանացած չըլլալուն համար. թէ կառավարութիւնը այդ խնդիրին նկատմամբ անդրդուելի կը պահէ իր ընթացքը և թէ կը յուսայ որ յառաջիկայ նստաշրջանին կարելի ըլլայ համաձայնութիւն մը գոյացնել այդ ծրագրին համար։ Նստաշրջանը փակուեր է «Կեցցէ՛ Թագաւորը» աղաղակներով։

—Կ'ըսուի թէ գերման կառավարութիւնը որոշած է պաշտօնէ դադրեցնել բոլոր այն պաշտօնեաները որոնք ջրանցքին ծրագրին դէմ քուէարկած են։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Թէեւ Իտալիա այլ եւս ետ կեցած է չինական Շամմէն նաւահանգիստը գրաւելու խորհուրդէն և հիմա Չինու մէջ Իտալիոյ քաղաքականութիւնը առեւտրական տեսակէտով միայն կը գործէ, սակայն շահեկան կը նկատենք Թրիպունայի մէջ հրատարակուած նամակ մը զոր Լի-Հունկ-Չանկ ուղղած է իր բարեկամին՝ իտալացի ճարտարագէտ Ռիքարտօ-Լուծծաթթոյի Բէքինի մէջ ներկայացուցիչ իտալական սէնտիքայի մը։ Այդ նամակով, որ ճարտարագէտին Լոնտոն ուղեւորելուն առթիւ գրուած է, Լի-Հունկ-Չանկ իր բարեկամին ողջերթ և յաջողութիւն մաղթելէ ետքը կ'ըսէ.

—«Եթէ Իտալիա ալ երթաք, աշխատեցէք հոն ընդունել տալու այնպիսի քաղաքականութիւն մը որ անհետացնէ պատճառները անվստահութեան և տհաճութեան որոնք կան երկու տէրութեանց միջեւ։ Ջանացէք նաեւ փոխադարձաբար օգտակար համաձայնութիւն մը ձեռք բերելու։ Կայսրուհին որ ինծի ունկնդրութիւն մը շնորհեց քանի մը օր առաջ, ցաւ յայտնեց թէ Շամմէնի միջադէպը պատճառ եղած ըլլայ վտանգելու երկու երկիրներուն միջեւ միշտ տիրող վաղեմի բարեկամութիւնը։ Այդ ցաւին մասնակից են նաեւ չինական կայսրութեան բոլոր նշանաւոր քաղաքական անձնաւորութիւնները։ Ու է քաղաքակիրթ ազգ երբեք պիտի չհաւանի երկրին մէկ մասը կորսնցնելու, առանց ինքզինքը ստորնացած ու պարտուած նկատելու։ Նախամեծար պիտի համարի ամէնէն մեծ վտանգներուն ենթակայ ըլլալ, քան թէ կամովին յանձնել գետին մը որ անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր իրեն կը կը վերաբերի։ Իրաւ է որ Չին երկիրներ տուաւ Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի, բայց պարտաւոր էր այդպէս ընելու ի նշան երախտագիտութեան այն նշանաւոր ծառայութեանց զորս այդ տէրութիւնները Չինու մատուցին, չինեւճարոնական պատերազմին ետքը, մանաւանդ Ճարոնի ձեռքը անցած նահանգները նորէն Չինու վերադարձնելու համար։ Այդ երեք տէրութիւնները իրենց վարձատրութիւնը պահանջեցին, և Չին չէր կրնար մերժել. բայց այդ զիջողութիւնը կամովին չըրինք։ Չինացիները միշտ Իտալիան նկատած են իբրեւ օրրան արեւմուտքի քաղաքակրթութեան, իրաւագիտութեան, արուեստներու և գիտութեանց։ Միշտ կարծած են թէ Իտալիոյ քաղաքականութիւնը խաղաղութեան և բարեկամութեան քաղաքականութիւն մըն է։ Ատոր համար է որ Չինու մէջ ամենամեծ վստահութիւն ունեցած են Իտալացիներուն վրայ։ Ասիկա ժողովուրդիս անունովը կ'ըսեմ։ Ձեր կառավարութիւնը պիտի չուզէ Իտալացիներուն շահերը զոհել կասկածելի շահու մը համար, և ոչ ալ ատելութեան վերածել դարաւոր համակրութիւն մը և բարեկամութիւն մը։ Եթէ Իտալիա կ'ուզէ Չինու բարեկամը մնալ, պիտի կրնայ առեւտրական մեծամեծ շահեր ձեռք բերել»։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Անգլիոյ գաղթային նախարար Պ. Չէմպրլէն, ինչպէս ծանուցեցաւ, կիրակի օրը Հայպըրի իր ամարանոցին մէջ ընդունելութիւն մը կատարած միջոցին քաղաքական կարեւոր ճառ մը արտասանեց։ Պ. Չէմպրլէն Թրանսվալի գործերուն վրայ խօսելով ցաւ յայտնեց թէ վերջին երեք ամիսներուն, Նախագահ Պ. Քրիւկէրի հետ կատարուած բանակցութիւններուն հակառակ, արդիւնքը շատ քիչ գոհացուցիչ եղած է և թէ տագնապը վերջացած չէ։

«Կամ, ըսաւ Պ. Չէմպրլէն, Թրանսվալի Նախագահը այն տեսակ առաջարկութիւններ կ'ընէ որոնց ընդունելի ըլլալը պէտք է կամ չընդունիր որ Անգլիա իրաւունք ունենայ անոր առաջարկած բարենորոգումներուն բնութիւնը քննելու։ Անգլիոյ կառավարութիւնը մինչեւ հիմա նմանը չտեսնուած համբերութիւն ցոյց տուաւ՝ գերիշխան պետութեան մը հարկատու ազգի մը հետ ունեցած յարաբերութիւններուն մէջ։ Ամբողջ աշխարհ իբրեւ արդար և բանաւոր պիտի ճանչնայ Անգլիոյ պահանջած բարենորոգումները։ Անգլիոյ համար անկարելի է ատկէ պակաս պահանջում մը ընել։ Պ. Քրիւկէրի անկ է որոշել թէ պատերա՞զմ կ'ուզէ թէ խաղաղութիւն։ Երեք ամիս առաջ Պ. Քրիւկէր եթէ ընդունած ըլլար Սըր Ալֆրէտ Միլնէրի հաշտարար առաջարկութիւնը, հիմակուան տագնապալից վիճակը գոյութիւն պիտի չունենար։ Վերջին վայրկեանին եթէ Պ. Քրիւկէր հաւանէր իրեն առաջարկուած չափաւոր բարենորոգումներուն, այժմու դժուարութիւնները հարթուելով Թրանսվալի անկախութիւնն ալ ապահովուած պիտի ըլլար։ Կացութիւնը շատ ծանր է, շատ ձգտեալ, և չի կրնար երկար տեւել։ Եթէ երկար տեւէ, Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի չկրնայ կենալ իրեն համար որոշուած սահմաններուն մէջ. բայց պէտք եղածը պիտի ընէ ձեռք բերելու այն տեսակ պայմաններ որոնք վերջնապէս ապահովցնեն Մեծն Բրիտանիոյ գերակշռութիւնը հարաւային Ափրիկէի մէջ։ Եթէ տեղի ունենայ այն խզումը, զոր մէկ կողմ ընելու համար ամէն ջանք ըրինք, վստահ ենք թէ բրիտանական ամբողջ տէրութեան աջակցութիւնը պիտի վայելենք»։

—Բլէմֆօնթէյնէն կը հեռագրեն անգլիական լրագիրներուն թէ Քրիւկէր նախագահը ու Ժուպէր զօրավարը համակարծիք են այն ծրագրին որով կ'առաջարկուի Խորհրդարանի ազդեցիկ անդամներէն պատգամաւորութիւն մը ղրկել Անգլիա, հաշտութեան համար։

—Լօրէնսօ-Մարքէզէն անգլիական աղբիւրէ կը հեռագրեն թէ հոն քանի մը հոգի ձերբակալուեր են՝ իբրեւ պատգամաւոր Թրանսվալի կառավարութեան։ Կ'ըսուի թէ իշխանութիւնները Պոէրներու արշաւանքէն կը վախնան։ Զինուորները պատրաստ են։ Գրգռութիւնը շատ մեծ է։

—Թրանսվալի Խորհրդարանին կողմէ վերջերս վաւերացուած այն օրինագիծը, որուն համաձայն օտար հպատակները պատերազմի ատեն պիտի կրնան Թրանսվալի բանակին մէջ ծառայելու կոչուիլ, շատ մը բողոքներու պատճառ եղած է։ Ասոր վրայ Թրանսվալի բանակին ընդհանուր հրամանատար Ժուպէր զօրավարը շրջաբերականով ծանուցեր է բոլոր զինուորական հրամանատարներուն՝ օտար տէրութեանց հետ ո և է խնդիր չյարուցանելու համար, զինուորական ծառայութիւնը պարտաւորիչ չընել օտար հպատակներուն համար, ո՛ր ազգին ալ պատկանին։ Միայն կամաւոր գրուիլ ուզող օտար հպատակները պիտի ընդունուին։

ՓԻԼԻՓՓԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Լոնտոնէն կը հեռագրեն Պոլիթիշէ Քօրէսբօնտէնծի թէ զանազան աղբիւրներէ առնուած լուրեր շատ տխուր գոյներով կը ներկայացնեն Փիլիփփեանց կացութիւնը։ Անգլիական նաւային բարձրաստիճան սպայ մը որ վերջերս առիթ ունեցած է այդ վիճակին մօտէն տեղեկանալու, յայտարարեր է թէ իր համոզումին նայելով՝ Ամերիկացիները այն եղանակով որով կը պատերազմին Փիլիփփեանց մէջ, Սպանիացիներուն պէս տեւական արդիւնք մը պիտի չկրնան ձեռք բերել։ Մ. Նահանգաց մէջ ալ ըմբռնած են այդ պարագան և կը խոստովանին թէ պատերազմին վախճանը հեռու է։ Ինչպէս երէկ ծանուցեցինք, Մանիլայի Ամերիկացիներն ալ կ'ուզեն որ Փիլիփփեանները Անգլիացիներուն տրուին, որուն փոխարէն Անթիլեանց անգլիական ստացուածքները Մ. Նահանգաց թողուին։ Մանիլայի ամերիկացի վաճառականներուն կողմէ պատգամաւորութիւն մը Ուաշինկթըն գացեր է այդ մասին պէտք եղածը ընելու համար։ Լոնտոնի ձեռնհաս ատեաններուն մէջ այդ մասին տակաւին կարծիք մը չի յայտնուիր։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ.—Բեղերսպուրկէն կը գրեն թէ Սերպիոյ դէպքերուն առթիւ Ռուսիոյ հանրային կարծիքին մէջ առաջ եկած յուզումը բաւական հանդարտած է։ Ռուսական քանի մը լրագիրներ աւելի մեղմ լեզու կը գործածեն, ինչ որ կը վերագրուի Սերպիոյ դէպքերուն թոյլ վիճակին։ Ռուս լրագիր մը անարդար կը գտնէ այն կարծիքները որոնք աննպաստ դատաստան մը կ'ընեն Սերպիոյ դէպքերուն վրայ։ Ռուս լրագիրը կը յարէ թէ վերջապէս մեծ տէրութեանց պաշտօնական քաղաքականութիւնը հոգ չըներ Սերպիոյ կուսակցութեանց վէճերուն համար։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.—Նովոյէ Վրեմիա մեծապէս կը գնահատէ այն ճառը զոր, ինչպէս ծանուցեցինք, Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահը Ռամպույեի ամարանոցին մէջ խօսեցաւ տեղւոյն Թաղապետութեան Խորհուրդին անդամները ընդունելուն առթիւ։ Ռուս լրագիրը կ'ըսէ թէ այդ ճառը ամենալաւ տպաւորութիւն մը պիտի գործէ օտար երկիրներու մէջ և պիտի նպաստէ Ֆրանսայի հանրային կարծիքը հանդարտեցնելու, այն ըղձալի ազդարարութեամբ զոր կ'ուղղէ քիչ մը տաք գլուխ կուսակցութիւններուն։

ՀԱՅՆՐԻՀ ԻՇԽԱՆԸ, եղբայր Գերմանիոյ Կայսեր, չինական ջուրերէն մեկնելուն պիտի այցելէ Սան Ֆրանչիսքօ և ամերիկեան ուրիշ նաւահանգիստներ։ Պ. Մաք Քինլի Ուաշինկթըն հրաւիրեր է Հայնրիհ իշխանը։

ՄԱՏՐԻՏԷՆ առնուած լուրերու նայելով նախարարական տագնապը մօտալուտ կը նկատուի։ Բոլավիէխա զօրավարը և Պ. Լէօն ի Քասթիլլօ շաբաթ օրը Սէն-Սէպասթիէն երթալով Խնամակալ-Թագուհիին ներկայացեր են։ Կ'ըսուի թէ այդ ունկնդրութեան առարկան նախարարական տագնապն է։

ՕՐԼԷԱՆԻ դուքսը քանի մը օր Պռիւսէլ մնալէ ետքը Լոնտոն պիտի ուղեւորի։

ԵՐՐԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ.—Իտալական լրագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Երրեակ Զինակցութիւնը կազմող երեք տէրութեանց արտաքին գործոց նախարարները մօտերս տեսակցութիւն մը պիտի ունենան՝ դաշնակցութիւնը վերանորոգելու համար։ Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ Իտալիա պէտք չունի հիմակուընէ նորոգելու դաշնակցութեան պայմանաժամը որ կ'աւարտի 1902ին, և թէ Իտալիա կ'ուսումնասիրէ իրեն դաշնակից տէրութիւններուն հետ կնքուելիք առեւտրական դաշնագրութեան նոր ձեւ մը, որ աւելի շահաւոր ըլլայ իրեն համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.—Աթէնքի արքունիքին մէջ լուր կայ թէ Գէորգիոս Թագաւորը Քօրֆուի մէջ պիտի տեսակցի Վիլհէլմ Կայսեր հետ։ Այդ տեսակցութիւնը Քիլի մէջ որոշուեր է՝ Գերմանիոյ կայսեր և Յունաստանի գահաժառանգ իշխանին միջեւ։ Վիլհէլմ Բ. Քորֆու պիտի երթայ՝ Քրիսթիան Թագաւորին հրաւէրովը։ Ասկէ կը հետեւցուի թէ Գերմանիոյ կայսրը կ'ուզէ աւելի բարեկամական յարաբերութիւններ ունենալ Տանիմարքայի հետ։ Վիլհէլմ Բ.ի տեսակցութիւնը Գէորգիոս Թագաւորին հետ ցոյց կու տայ թէ Պէրլինի և Աթէնքի միջեւ եղած անհամաձայնութեանց վերջին հետքն ալ անհետացած է։

ԵՐԱՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ.—Պոմպէյի գաւառական Խորհուրդին մէջ, անցեալ հինգշաբթի, ելմտական պաշտօնեան երաշտութեան վրայ խօսելով ըսեր է թէ կացութիւնը կրնայ բարւոքիլ. բայց ջուրի նուազութիւնը եթէ շարունակէ, կառավարութիւնը պիտի պատրաստուի դէմ դնել աղէտալի կացութեան մը։

ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ մէջ այս միջոցիս անհնարին տաք կ'ընէ։ Այս օրերս տասնըերեք հոգի մեռեր են արեւազարկէ։ Քաղաքին աղքատ թաղերը շատ կը նեղուին։ Օգոստոսին՝ յուլիսէն աւելի տաք կ'ընէ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Բեղերսպուրկէն կը հեռագրեն երեքշաբթի օրուան թուականով.

Պաշտօնաթերթը կը յայտարարէ թէ օգոստոս 8ին ծանուցուած այն 21 մահերէն զատ որոնք Սքօպոլըքա գիւղին մէջ (Աստրախանի գաւառ) պատահեցան ծանր թոքատապի հետեւանքով, ուրիշ երկու հոգի ալ մեռած են. բայց շաբաթէ մը ի վեր թէ՝ այդ գիւղին մէջ և թէ շրջակաները նոր դէպքեր չեն պատահած։ Գաւառին առողջապահական ընդհանուր կացութիւնը գոհացուցիչ է։

—Մինչեւ անցեալ կիրակի Օբորթոյի մէջ ժանտախտէ 51 դէպք ու 18 մահ պատահեր են։ Ռէմալոտէի մէջ ալ կասկածելի հիւանդութենէ մարդ մը մեռեր է։ Օբորթոյի չուրջը քարանթինայի շղթայ հաստատուած է, որով քաղաքին յարաբերութիւնները Բորթուկալի միւս մասերուն հետ բոլորովին ընդհատուած են։ Այդ կարգադրութիւնը դժգոհութիւն առաջ բերած ըլլալով, քանի մը վաճառականներ իրենց վաճառատուները պիտի փակեն։

—Նորվէկիացի բժիշկներ մօտերս Օբորթօ պիտի երթան, ժանտախտին նկատմամբ ուսումնասիրութիւններ կատարելու։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՍԽԱԼ ՄԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Ռուս լրագիրները ժամանակէ մը ի վեր շատ կը խօսին երեւան հանուած դատական սխալի մը վրայ որ 1894ին գործուած է։ Այդ տարուան մարտ 27էն 28ի գիշերը Ռուսիոյ Բէնզա քաղաքին մէջ սպաննուած էին Պոլտիրեւ զօրավարին կինը և սպասուհին՝ Սավինով, որոնց մարմինները, քարիւղի մէջ թաթխուած, այրուած էին։ Դատական քննութիւնը այն ատեն կասկածած էր Ալէքսանդր Թալմա անուն մարդէ մը որ սպաննուած տիկին Պոլտիրեւի եղբօրորդին է։ Թալմա ամիս մը ետքը ձերբակալուեցաւ և հակառակ իր բողոքներուն, Բէնզայի դատարանին կողմէ դատապարտուեցաւ հինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան Սախալին կղզիին մէջ։ Թալմա չորս տարի այդ սոսկալի պատիժը կրելէ ետքը, դիպուածը արդարութեան ձեռքը յանձնեց բուն իսկ ոճրագործը՝ Քարբով անուն մարդ մը որ խոստովանեցաւ թէ ինք սպաննած է զօրավարին կինը ու սպասուհին, զանոնք կողոպտելու համար։ Հիմայ կը պատմուի թէ Թալմայի դատավարութեանը միջոցին շատերը տարակուսեր են Թալմայի մեղաւոր ըլլալուն վրայ և ատիկայ ալ սա պատճառին համար թէ դատարանը նիւթական ապացոյցներ չունենալով, ծայրայեղ կարեւորութիւն մը տուեր է կարգ մը զրոյցներու որոնք Թալմայի բնութիւնը, ընկերական դիրքը և անհատական կեանքը տխուր գոյներով կը ներկայացնէին։ Ասոնք բարոյական ջախջախիչ ապացոյցներու շարք մը կազմեր և գլխաւոր պատճառը եղեր են Թալմայի դատապարտութեանը։ Ասկէ զատ, Թալմայի աննպաստ քանի մը վկաներ, որոնք նախնական քննութեան պահուն վկայութիւն տուած էին, դատավարութեան չեն ներկայացեր։ Դատարանը անոնց արձանագրուած վկայութիւնները կարդալով բաւականացեր է։ Ունկնդիրները, որոնք բազմութիւն էին, խորին և բուռն յուզմունքով մը մտիկ ըրեր են դատարանին վճիռը որ ամբաստանեալը կը դատապարտէր։ Թալմայի եղբայրը, գնդապետ Ռուսիոյ բանակին մէջ, ամէն ջանք ըրեր է վճիռը վերաքննել տալու և իր եղբօրը անմեղութիւնը հաստատելու համար։ Նովոսթի լրագիրը անմիջական նոր քննութիւն մը պահանջեց և Թոլսթոյ կոմսն ալ ի նպաստ դատապարտեալին միջամտեց. բայց օգուտ մը չունեցաւ և խեղճ Թալմա, առանց յանցանք մը ունենալու, չորս տարի սոսկալի թիապարտութիւն մը կրեց։ Իսկ գալով բուն ոճրագործին՝ Քարբովի, անոր ալ մեղապարտութիւնը դիպուածով հաստատուեցաւ։ Ուրիշ յանցանքի մը համար ոստիկանութիւնը անոր տանը մէջ խուզարկութիւն կատարած միջոցին, գոյքերուն մէջէն արժէթուղթ մը գտնուեր է որ Պոլտիրեւ զօրավարին կնոջը կը պատկանէր։ Քարբով այդ միջոցին խոստովաներ է ոճիրը։ Թալմայի եղբայրը ձեռնարկներ կ'ընէ Ռուս կառավարութեան մօտ, որպէս զի իր եղբայրը թիարանէն ազատուելով պատիւը վերահաստատուի։

ԳԱՐԵԳԻՆ ԷՖԷՆՏԻ ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Փոխադրած է իր գրասենեակը [illegible] Զապթիէ Ճատտէսի Գօճաման Օղլու Խան Թիւ 1։ 418 10—21

Ներքին լուրեր

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ.—Այսօր, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Մեծ-Եպարքոսը, Շէյխ իւլ-Իսլամ էֆէնտին, պաշտօնի վրայ գտնուող և անպաշտօն բոլոր նախարարները, կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները, հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերը և օտար դեսպանատանց առաջին թարգմանները կայս. պալատ կ'երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու յատուկ կայս. Գահոյից։

—Պոլսոյ, Ղալաթիոյ և Բերայի հանրային հաստատութիւնները, վաճառատուները, մասնաւորապէս շէնքերը ինչպէս նաեւ օսմ. նաւատորմը և նաւահանգիստին մէջ գտնուած բոլոր շոգենաւերը դրօշներով զարդարուած են։ Ամէն կողմ մեծամեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուին այս իրիկուն կատարուելիք լուսավառութիւններուն համար։

—Այսօր, միայն կէսօրին թնդանօթ պիտի արձակուի որոշուած տեղերէն։

—Կեդրոնական բանտին մէջ գտնուող վաթսունըմէկ բանտարկեալներ, որոնք իրենց պատժին երկու երրորդ մասը աւարտած են, այսօր ազատ պիտի արձակուին, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։ Գաւառները գտնուող նոյն կարգի բանտարկեալներ ալ կայս. ներման կ'արժանանան։

—Այսօր, Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, նորակառոյց շէնքերու և մզկիթներու բացման հանդէսները պիտի կատարուին։ Կայս. Թանգարանին կից կառուցուելիք յաւելուածական շէնքին հիմնարկէքը այսօր տեղի պիտի ունենայ։ Այսօր, Էտիրնէի մէջ, բարձրաստիճան պաշտօնատարներու երկու հարիւր չափ տղաքները պիտի թլփատուին։ Բարափներու նոր սակացոյցը, ինչպէս ծանուցեցինք, այսօրուընէ պիտի սկսի գործադրուիլ։ Այսօր նաեւ բացումը պիտի կատարուի Մեծ Շուկայի Զատըրճիներու նորոգուած մասին և գեղարուեստից վարժարանի յարակից շէնքին, ուր փոխադրուած է Ենիչէրիներու ցուցահանդէսը։

—Եգիպտոսի Խտիւը, Մէքքէի Էմիրը, Պուլկարիոյ իշխանը, Եգիպտոսի արտասովոր պատուիրակ Ղազի Ահմէտ Մուխթար փաշա, բոլոր կուսակալները, զօրաբանակաց հրամանատարները և օտար տէրութեանց մօտ գտնուող օսմ. դեսպանները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած են կայս. պալատ։

—Պարսից Շահը և եւրոպական վեհապետները շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղած են Վեհ. Սուլթանին, որ հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնած է։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իֆթիխարի ականակուռ պատուանշան տրուեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Բերայի կառավարչութեան առաջին քարտուղար Ֆէրիտ պէյի։

—Ազատարարի չքանշանը կայս. աւագ թիկնապահ և Դ. զօրաբանակին հրամանատար Զէքի փաշայի։

ՍԵՒ ԼԵՌԱՆ ԻՇԽԱՆԸ ԵՒ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻՆ.—Տարտանէլէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Սեւ Լեռան իշխանը ու իշխանուհին հոն հասեր են։ Օսմ. բերդերէն թնդանօթներ արձակուելով, տեղւոյն քաղաքային ու զինուորական պաշտօնատարները շոգենաւ գացեր և բարի գալուստ մաղթեր են։ Իշխանը ու իշխանուհին այս իրիկուն ժամ 10ին մայրաքաղաքս պիտի ժամանեն։

—Սեւ Լեռնցիներու կողմէ պատգամաւորներ Էտիրնէ երթալով բարի գալուստ պիտի մաղթեն իշխանին և իշխանուհիին։

Իզմիր չոգենաւը հոս հասնելուն պէս, Իտալիոյ և Ռուսիոյ դեսպանատանց առաջին թարգմանները չոգենաւ երթալով, յանուն իրենց կառավարութեանց բարի գալուստ պիտի մաղթեն Նորին Բարձրութեանց, որովհետեւ Իտալիոյ և Ռուսիոյ արքունիքները խնամութիւն ունին Սեւ Լերան իշխանական գերդաստանին հետ։

—Սեւ Լերան Իշխանը ու իշխանուհին իրենց ժամանումը այսօրուան յետաձգած են, որպէս զի Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձի օրն իսկ հոս ժամանեն։

—Կայս. անձնական սպայակոյտին միւշիր Շաքիր փաշա, Պետական Խորհուրդի քաղաքային ճիւղին անդամ Թիւրխան փաշա և ուրիշ պաշտօնատարներ երէկ Իզզէտտին չոգենաւ գացին դիմաւորելու իշխանը ու իշխանուհին։

—Իզմիր չոգենաւին մէջ կը գտնուի նաև Ցէթինէի օսմ. դեսպան Ահմէտ Ֆէվզի փաշա։

—Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Նիքոլա իշխանը մայրաքաղաքս գտնուած միջոցին պիտի բնակի Էմիրկէնի ծովեզերեայ ապարանքը որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ առկէ առաջ նուիրուած է անոր։ Ն. Վեհափառութիւնը հրամայած է՝ բոլորովին նորոգել զայն։ Այդ գեղեցիկ ապարանքը, որ Էմիրկէնի նաւամատոյցին մօտ կը գտնուի, ժամանակին կառուցուած է նախկին Մեծ-Եպարքոս Կիրիտլի Մուսթաֆա փաշայի կողմէ։ Ապարանքին ետին կայ ընդարձակ պարտէզ մը։ Ստորնայարկը, ուր սանդուղով մը կ'ելլուի, կը պարունակէ սրահ մը, ճաշասրահ մը և ուրիշ զարդարուն սրահներ։ Առաջին յարկը, աջ կողմը, կը գտնուին իշխանին յատկացուած սենեակները։ Ձախ կողմը՝ աշխատութեան սենեակ մը՝ Մառի Լուիզի դրութեամբ կապոյտ կերպասներով կահաւորուած։ Պատուհանին առջեւ որ ծովին կը նայի, շքեղ գրասեղան մը կայ։ Աշխատութեան սենեակը կը հաղորդակցի իշխանին ննջարանին հետ, որ արուեստի և ճաշակի գլուխ գործոց մըն է։ Սենեակին խորը կայ ոսկեզօծ անագապղինձէ մահճակալ մը՝ բաց կապոյտ վերմակներով և անկողինով։ Պատերը ծածկուած են ծաղկենկար ու կարմիր գորգերով։ Վարագոյրներն ալ նոյն գոյնով են։ Առաստաղը զարդարուած է գեղեցիկ նըկարներով։ Իշխանին ննջարանին դիմացը կը գտնուի իր որդւոյն՝ Միրքօ իշխանին սենեակը՝ ոսկէթել ու դեղին մետաքսով կահաւորուած։ Երկու մեծ սրահներ յատկացուած են Նիքոլա իշխանին. մէկը՝ ոսկեթել կարմիր և միւսը՝ արաբական ոճով ոսկեգոյն կերպասներով կահաւորուած։ Ասոնց պատուհանները պարտէզին վրայ կը նային։ Սրահին մէջ կան վենետիկեան խոշոր հայելիներ և հազուագիւտ տունկեր։ Ապարանքին միւս բաժինը յատկացուած է իշխանուհիին, գրեթէ նոյն ձեւով կահաւորուած։ Արդուզարդի սենեակը ճաշակի և ճոխութեան կողմէ աննման է։

—Թիւրխան փաշա, որ իշխանին հիւրամեծար կարգուած է, կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ Էմիրկէնի ապարանքը պիտի բնակի, որչափ ատեն որ իշխանը Կ. Պոլիս մնայ։ Դեր-ծովակալ Րիֆաթ փաշա, Խարիճիէի արարողապետի օգնական Ղալիպ պէյ ու գնդապետ Թէվֆիք պէյ և քանի մը թիկնապահներ իշխանին և իշխանուհիին տրամադրութեանը տակ դրուած են։

—Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա, կայս. անձնական սպայակոյտի միւշիր Շաքիր փաշա և Խարիճիէի արարողապետ Իպրահիմ պէյ Իզմիր չոգենաւը պիտի երթան ընդունելու Վեհ. Սուլթանին Բարձր. հիւրերը։

ԱԹԷՆՔԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ տեղւոյն օսմ. դեսպանը գանգատեր է Յունաստանի նախարարապետին, ըսելով որթեսալիոյ պաշտօնեաները և քրիստոնեայ ժողովուրդը կը նեղեն հոն բնակող իսլամները։ Դեսպանը պահանջեր է վերջ տալ այդ վիճակին։ Նախարարապետը ապահովցուցեր է օսմ. դեսպանը թէ Թեսալիոյ իսլամները միշտ կը պաշտպանուին պաշտօնեաներուն կողմէ։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան Միրզա Մահմուտ խանի համար ծանուցուեցաւ որ մօտերս արձակուրդով Թեհրան պիտի երթայ Սերպիոյ թագաւորին կողմէ Շահին նուիրուած պատուանշանը տանելու, սակայն կ'ըսուի թէ այդ պատուանշանը չատոնց Թեհրան ղրկուած է։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Սեւ Լերան իշխանը Տանիլօ պատուանշանին հրամանատարութեան աստիճանը տուած է Բոտկորիցայի օսմ. հիւպատոս Նէճիպ պէյի։

ՆԱՒԻ ՊԷՅ, Բ. Դրան արտաքին թղթակցութեանց քարտուղարը որ Պարլէսպատ կը գտնուի, չորեքշաբթի մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ. — Աղեքսանդրիոյ մէջ առջի օրը ժանտախտէ դէպք ու մահ չպատահեցաւ։

—Բեզերսպուրկի օսմ. դեսպանը հեռագրեր է թէ մօտերս պաշտօնական զեկոյց մը կը սպասուի՝ յայտարարող թէ Զարէճինոյի մօտ Քոլոսովքայի մէջ ծագած հիւանդութիւնը այտուցաւոր ժանտախտ չէ։

—Հռոմի օսմ. դեսպանը հեռագրած է թէ Նաբոլիի և Բալերմոյի մէջ ժանտախտ ծագած ըլլալու լուրը բոլորովին անհիմն է և թէ Իտալիոյ կառավարութիւնը քննութիւն կատարել կու տայ այդ զրոյցին հեղինակը երեւան հանելու համար։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ մինչեւ հիմա ժանտախտէ 87 դէպք ու 41 մահ պատահեր են։

—Գերմանիոյ կառավարութիւնը առողջապահական խիստ միջոցներ ձեռք առած է Բորթուկալի ժանտախտին դէմ։

ԲԵՐԱՅԻ Նոր Թատրոնին կառուցումը, Թէբէ Պաշիի պարտէզին մէջ, հոկտեմբերին պիտի սկսի։ Ճարտարապետներն են Պ. Պ. Վալորի ու Տիւպէ։ Կառուցման ծախքին գումարը 1,800,000 ֆր. պատրաստ կը գտնուի Օսմ. Պանքային մէջ։ Այդ գումարին 800,000 ֆր.ը Օսմ. Պանքան փոխ տուած է զոր պիտի գանձէ Թէբէ Պաշիի պարտէզին հասոյթէն. մէկ միլիոն ֆր.ն ալ պելճիքական Պանքայէ մը, կէսիր տուրքը փոխարէն տրուելով։

ՍԸՐ Ա. ՊԱՐԹԼԷԹ երէկ Նիշէն Կ. Պոլիս ժամանեց։ Սըր Ա. Պարթլէթ Նիշի մէջ ներկայացեր է Սերպիոյ թագաւորին ու հօրը, որոնք յայտարարեր են թէ մեծ յարգանք կը տածեն Վեհ. Սուլթանին նկատմամբ։

ՍԹՈՔՀՈԼՄԻ օսմ. դեսպան Շէրիֆ փաշա Սուլեյմանիէի Եալըզ Գէօշքին վերադարձեր է կէրսթօրֆէ դղեակէն ուր չաբաթ մը չափ հիւր եղած էր արտաքին գործոց նախարարին։ Շէրիֆ փաշա անցեալ օր Ինկէպորկի իշխանուհիին, Վէսթրոկոթէի դքսուհի, ներկայանալով յանձներ է Վեհ. Սուլթանին կողմէ նուիրուած Ա. կարգի Շէֆգաթ պատուանշանը ու անոր կայս. Պէրաթը։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. —Բոխոնիէն (Եանեայի նահանգ) հետեւեալը կը գրեն Մօնիթէօրի.

Օգոստոս 8, 20ի կիրակի օրը 18 հոգինոց աւազակներու խումբ մը երեւցաւ Սորիքին փոքր քաղաքին մէջ։ Ասոնք վիրաւորեցին ոստիկան-զինուորներու տասնապետը, Ռէժիի դէտ մը և դեղագործ Պ. Ջէրիսի աղջիկը։ Նաև գեղարանը կողոպտեցին։ Աւազակները յետոյ մտան Ջէրիսի տունը և յափշտակեցին բոլոր արժէքաւոր նիւթերը և 250 ոսկիի հնչուն դրամ։ Տոքթ. Կինորուլոսի տունն ալ կողոպտեցին։ Ոստիկան-զինուորները այդ աւազակներուն կը հետապնդեն, զանոնք ձերբակալելու համար։

ԳԱՍԹԵՄՈՒՆԻԻ կուսակալ Էնիս փաշա որ երեք ամիսէ ի վեր քննական պտոյտ մը կը կատարէր, նահանգին կեդրոնը դարձեր է։

ՊՈԼՍՈՅ ոստիկանապետ Էոհէմ փաշա որ քանի մը օրէ ի վեր հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով սկսաւ յաճախել իր պաշտօնատեղին։

ԱԹԷՆՔԻ վերաքննիչ ատեանին անդամներէն Պ. Յարէնկա, որուն յանձնուած է Իզմիրի հելլենական ընդհ. հիւպատոսին դէմ եղած բողոքներուն նկատմամբ կատարուած քննութեան տեղեկագիրը, մօտերս Իզմիր պիտի երթայ։

ՄԱՂՆԻՍԱՅԷՆ կը գրեն Մօնիթէօրի թէ անցեալ ուրբաթէն շաբաթ լուսնալու գիշերը ժամագործ Խաչիկի տղան քաղաքէն ժամ մը հեռուն գտնուած իր այգին երթալու ատեն, Ռէժիի դէտեր զայն բռնել ուզեր են ծխախոտի մաքսանենգ կարծելով։ Երիտասարդը մօտը գտնուած այգի մը մտեր է փախչելու համար, սակայն այգիին պահապանն ալ գող կարծելով զայն՝ հրացանը պարպեր և սպաններ է երիտասարդը։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Զըգալըն թաղը գինետան մը մէջ, առջի գիշերը, Չըհանկիր Ահմէտ, Սարգիս, Վահան ու Գէորգ եղբարց հետ կռուեցան։ Այդ միջոցին Գէորգի գլուխը ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Ոստիկանութիւնը ամէնքն ալ ձերբակալեց։

ՐՈՊԸՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայս. Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպական ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը որով կը կառավարուի. Նաև ընտիր և յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և Թըրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոներ, և բնագիտական, տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. Նոր տնօրէնութիւնը եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Րոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն ի բաղձանս իւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և Դպրութեան համար գծուած է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան հոյակապ և քարաշէն շէնքերը կառուցուած են ի Րումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը դըտնուող բարձրերուն ծոցը բլրի մը վրայ, որուն դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն և ամէնէն առողջարարը համարուած է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն, ի Րումէլի-Հիսար։

389 12—24

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԳՈՀԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻԻ ՄԷՋ

Այս առաւօտ, ժամ 3 ½ին, Մայր եկեղեցիի մէջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ու գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

Ամեն. Տ. Մաղաքիա Ս. Պատրիարք Հայրը նախագահեց արարողութեանց, իբր չուրջը ունենալով՝ Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոսը, Տ. Հմայեակ Դիմաքսեան, Տ. Գէոյդ Երէցեան, Տ. Գաբրիէլ Ճէվահիրճեան, Տ. Մկրտիչ Վեհապետեան, Տ. Եղնիկ Ապահունի եպիսկոպոսները, ամէնքն ալ չուրջառ և գաւազան առած։

Ներկայ էին նաեւ մայրաքաղաքիս քարոզիչ վարդապետները, աւագերէցներ ու քահանաներ։ Քաղաքական ժողովէն՝ Ստեփան փաշա Ասլանեան, Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան, Էլիաս էֆ. Զայեան, Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեան, Միհրան էֆ. Սեթեան և Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան։ Նոյնպէս Տեսուչ Խորհրդոց, Թաղ. Խորհրդոց դիւանները, Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը, և բազմութիւն ժողովրդեան։

Արարողութիւնը սկսաւ «Թագաւորաց Աստուած» շարականով, որուն յաջորդեցին սաղմոսերգութիւնները։ Գիրքը կարդաց Տ. Բարգէն Ծ. Վ. և Աւետարանը՝ Տ. Եղնիկ եպիսկոպոս։

Յետոյ բեմէն եկաւ Ս. Պատրիարք Հայրը որ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ զոր աւարտեց ջերմագին բարեմաղթութիւններով վասն կենաց և արեւշատութեան Վեհ. Սուլթանին։

Եկեղեցական և աշխարհական բոլոր ներկաները «ամէն»ներով ձայնակցեցան այս բարեմաղթութեանց։

* * *

Արարողութեանց աւարտումէն ետքը, Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր հետ ունենալով Պատրիարքարանի պատուակալ գործակատար Աբրահամ էֆ. Ֆրէնկեան և Ա. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր Ներսէսեան, կայս. պալատ գնաց՝ յանուն ազգին ուղերձ մը ներկայացնելու և շնորհաւորութիւններ մատուցանելու յոտս կայս. Գահոյից։

Ս. Էջմիածնայ պաշտօնաթերթին յուլիսի թիւին Սինոդական Որագրութեանց կարգին մէջ արձանագրուած են Հայրապետական հետեւեալ կարգադրութիւնները.

Ս. Հայրապետը կոնդակ մը ուղղելով Սինոդին, պատուիրած է հրաման ղրկել կոնսիստորիաներուն որպէս զի այսուհետեւ թոյլ տան հինգերրորդ աստիճանի խնամութիւնները, առանց Սինոդէն յատկապէս արտօնութիւն խնդրելու։

Դարձեալ, Ն. Ս. Օծութեան կոնդակով յայտարարուած է Նոր Նախիջեւանի հոգեւոր դպրոցի տեսչութեան, որպէս զի օտարահպատակ անձինք չկարենան պաշտօնավարել ազգ. հաստատութիւններու մէջ։

Սինոդը, Թիֆլիզի դատաստանական պալատի վճռին համաձայն, հրամայեց Սեւանայ վանահայր Սարգիս վարդապետ Փիլօյեանցին՝ կարգալոյծ ընել Դալիզարդաշ գիւղի քահանայ Տ. Խաչատրեանցին (Նոր Պայազիտի գաւառ) անոր ապօրէնի գործերուն համար։

Հայրապետական որոշմամբ, Սինոդը շրջաբերական ուղարկելով Կոնսիստորիաներուն, պատուիրեց որ այսուհետեւ բոլոր ուխտատեղիներու և վանքերու արդիւնքները և ստացուած նուէրները անմիջապէս Սինոդին ուղարկուին։

—Կը լսենք թէ Պալըքլըի գերեզմանատան Ցանձնաժողովը անհամաձայնութեան մէջ է Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդին հետ որ կը դժկամի անոր տրամադրութեան ներքեւ դնել գերեզմանատան յարակից մասերը, սրճարան և այլն, և նոյն իսկ անոնց սեփհականութեան թուղթերը ցուցնել, անուղղակիօրէն ըսել ուզելով որ Ցանձնաժողովին գործը ըլլայ միայն՝ գերեզմանատունը որմափակել, մինչդեռ անիկա ամէն պատրաստականութիւն ունի այդ դժուարին ու մեծածախս աշխատութիւնը կատարելով՝ միեւնոյն ատեն գերեզմանատան բարեզարդութեան և մատակարարութեան ալ հոգ տանիլ, ինչ որ Ազգ. Վարչութեան ալ փափաքն ու որոշումն է։

Այս պայմաններուն մէջ, Ցանձնաժողովը գրեթէ ձեռնթափ կը մնայ հիմակուհիմա։ Իր նախընթաց օրուան նիստին մէջ, որ գումարուեցաւ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Երէցեանի նախագահութեամբ, նկատողութեան առնելով Ս. Գէորգի Թաղ. Խորհուրդին պատասխանագիրը,— որ կը յայտարարէ թէ ժամանակին Ազգ. Վարչութեան ցոյց տրուած են արդէն խնդրուած կալուածային թուղթերը,— Ցանձնաժողովը որոշեց խնդիրը Քաղ. Ժողովին ներկայացնել որուն կողմէ պաշտօնի կոչուած է ինքը։

—Գէորգեան Ճեմարանի շրջանաւարտ սաները, վաղեմի կովորութեան մը համեմատ, Ս. Էջմիածնայ տօնին օրը, պատարագէն ետքը, հոգեհանգիստ կատարեր են այդ հաստատութեան հիմնադիր՝ երջանկայիշատակ Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի գերեզմանին վրայ։ Շրջանաւարտներէն, Ակնեցի Ցարութիւն Մաքսուտեան յուզուած չեշտերով ճառ մը կարդացեր է՝ իր և իր ընկերներուն կողմէ երախտագիտութիւն յայտնելով հանգուցեալի յիշատակին ինչպէս նաև արդի Ս. Հայրապետին և ամբողջ միաբանութեան։ Յաջորդ հինգշաբթի օրը, շրջանաւարտները Ճեմարանի տեսչին առաջնորդութեամբ ներկայանալով Ս. Հայրապետին, իրենց վկայականները ստացեր են Ն. Ս. Օծութենէն որ օրհներ է զանոնք։ Ճեմարան մնացող աշակերտներէն 20ը՝ Գարեգին վարդապետի հետ Հաւճ ղրկուեր են և 14ն ալ Բիւրական ամարանոցը։ Ուրիշներ ալ դէպի Սեւան և Սանահին ղրկուեր են՝ արձակուրդի առթիւ։

—Ամասիայէն, օգոստ. 12 ամսաթիւ նամակով մը կը հաղորդեն մեզ վիճակին առաջնորդական տեղապահ Տ. Արիստակէս Ծ. Վ. Վանքեանի ժամանումը և թէ՝ ժողովրդեան և թէ պաշտօնական մարմիններու կողմէ գտած համակիր ընդունելութիւնը։ Պատրիարքական կոնդակը կարդացուեր է Ս. Ցակոբ և Ս. Կիրակոս եկեղեցիներուն մէջ ուր Տ. Արիստակէս վարդապետ յաջորդաբար քարոզ խօսեր է։

«ԼՈՅՍ»

Հրատարակուեցաւ Լոյսի 33րդ թիւը հետեւեալ պարունակութեամբ.

Ուղերձ առ Վեհ. Սուլթանն։

Վարդավառ, Աստուածածին և այլն։

31 և 32 թիւերը միասին կը ծախուին 40 փարայի։

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ ԲԵՐԱՅԻ

Բերայի Ազգ. վարժարանները և մանկապարտէզները կը բացուին օգոստոս 30 երկուշաբթի օր։

Աշակերտաց մուտ տալու համար Տնօրէնութեանը պէտք է դիմել Լուսաւորչեան վարժարանը գշ. եշ. ուր. օրերը առաւօտէ մինչ կէս օր։ Տնօրէնութիւն

Բերա, 18 օգոստ. 1899

440 1—5

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ

ՌԷՆԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Ռէն, 30 օգոստոս. — Նիստը կը բացուի ժամը 6ը 15 անցած։ Լսուեցաւ Շարթրի վարժարանին տնօրէն Պ. Բօլ Մէյէր, որ յայտարարեց թէ Պօռտրոյին պատճէնին վրայ ի՛նչ համոզում որ գոյացուցած էր, նոյնին վրայ հաստատուած է նաև Պօռտրոյին բնագիրը տեսնելով։ «Այս քննութիւնը սա համոզումը գոյացնել տուած է ինծի՝ թէ Պօռտրոն ոչ թէ միայն Էսթէրհազիի գիրով գրուած է, հապա նոյն իսկ Էսթէրհազիի ձեռքով։ Պօռտրոյին բնագիրը գրուած է, առանց բնաւ կենալու. արդէն թուղթին տեսակը չէր ներեր որ կամաց գրուէր իր վրայ։ Այն կարծիքը՝ թէ Տրէյֆիւս գրած է Պօռտրօն՝ Էսթէրհազիի գիրը նմանցնելով, լրջօրէն չի կրնար հաստատուիլ։ Զուտ երեւակայութիւն մըն է ատիկա։ Մանաւանդ որ Տրէյֆիւսի խելացութիւնը ունեցող մէկը, եթէ երբեք իրօք մասնիչ մը ըլլար, պիտի չի գրէր այդ աստիճան անօգուտ Պօռտրօ մը ու բնաւ պիտի չի նմանցնէր օ և է գիր մը որ տեղ տեղ իրենին կը նմանի։ Իր գիրէն բոլորովին տարբեր եղող գիր մը պիտի ընտրէր ատանկ պարագայի մը մէջ»։ Պ. Մէյէր երեւան հանեց Պօռտրոյին ու Տրէյֆիւսի գիրին միջեւ գտնուող բազմաթիւ տարբերութիւնները և վերջացուց ըսելով թէ Էսթէրհազի անհերքելի հեղինակն է Պօռտրոյին։

Պ. Մօլինեէ, դասախօս Շառթրի վարժարանին մէջ, ըսաւ թէ այն բաղդատական ուսումնասիրութիւնները՝ զորս ըրած էր Պօռտրոյին ստորագրուած օրինակներուն վրայ, հաստատուած էին բուն բընագրէն։ Քալէի եղած ըլլալու պատճառաբանութիւնը անհիմն է։ Գիրը չատ արագ գրուած է և նմանցուած ըլլալու ոչ մէկ հետք կը կրէ։ Պօռտրոյին և Էսթէրհազիի գիրին միջեւ ոչ մէկ տարբերութիւն կայ, մինչդեռ Տրէյֆիւսի գիրին և Պօռտրոյին միջեւ չատ էական տարբերութիւններ կը գտնուին։ Պ. Մօլինեէ յիշեց Պօռտրոյին manœuvre բառը, որուն համար ըսած էին թէ նմանցուած է. «Այդ բառը, կ'ըսէ, միեւնոյն ձեւով գրուած է Էսթէրհազիի մէկ նամակին վրայ որ 29 օգոստոս 1891 թուականը կը կրէ»։

Պ. Ճիրի, նմանապէս դասախօս Շառթրի վարժարանին մէջ, հաստատեց նախորդ վկայութիւնները։ Տրէյֆիւսի և Էսթէրհազիի գիրերուն միջեւ ընդհանուր երեւոյթ մը կայ՝ որ կը բացատրէ 1894ին գործուած սխալը, մանաւանդ որ այդ թուականին, փորձ. քննիչները աչքի առջեւ չունէին Էսթէրհազիի գիրը։ Ուշադիր քննութիւն մը ոչ մէկ կասկած կրնայ ձգել. գիրը չատ արագ գրուած է ու չի կրնար Տրէյֆիւսինը ըլլալ։ Տարակոյս չի կայ որ Էսթէրհազիինն է։

Պ. Բիքօ, անդամ Ֆրանսական Կաճառին, պատմեց թէ բարեկամ տան մը մէջ, խօսակցութեան մը միջոցին, գնդապետ Շնայտէր յայտարարեր է թէ Տրէյֆիւս անմեղ էր և թէ Էսթէրհազի ալ խարդախ մըն է։ Զօրավար Տըլուա կրկնեց Պըրճառեկ ատեանին առջեւ իր ըրած վկայութիւնը։

Ատեանը որոշեց, վաղը, դռնփակ նիստի մը մէջ քննել մասնագիտական վաւերաթուղթ մը՝ զոր Պ. Տըմանժ խընդրած էր Թնդանօթարանի վերատեսչութենէն։ Նիստը փակուեցաւ առանց միջադէպի։

ՅԱՅՏՈՒՄ

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԲԵՐԱՅԻ ԷՍԱՅԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

Բերայի Թաղ. Խորհուրդը նկատելով թէ աղջկանց բարձրագոյն վարժարանի մը պակասը զգալի է մայրաքաղաքիս, մանաւանդ Բերայի մէջ, ուր տարրական նախակրթարանաց շրջանաւարտ աշակերտուհիք կարենան չարունակել իրենց ուսման ընթացքը և նկատելով թէ առ ի չգոյէ այդպիսի ուսումնարանի մը, չատերը բռնադատուած են օտար վարժարաններ դիմել, որոշած է հաստատել Էսաեան վարժարանի մէջ աղջկանց համար բարձրագոյն նախակրթութեան երկամեայ դասընթացք մը, որուն մէջ պիտի աւանդուին մայրաքաղաքիս ամէնէն նշանաւոր ուսուցչաց միջոցաւ և բարձրագոյն նախակրթութեան համապատասխան աստիճանով հետեւեալ առարկաները։

1.— Կրօնք և Եկեղեցական պատմութիւն։ 2.— Հայ լեզու եւ Գրագիտութիւն։ 3.— Բարոյագիտութիւն և Առողջապահութիւն։ 4.— Ֆրանսերէն. — Բրաթիքի վարժութեան մասնաւոր ոյժ պիտի տրուի։ 5.— Անգլիերէն։ 6.— Պատմութիւն։ 7.— Աշխարհագրութիւն։ 8.— Բնական գիտութիւնք։ 9.— Զաւական գիտութիւնք և Տիեզերագրութիւն։ 10.— Գծագրութիւն, Նկարչութիւն, Գծագիտութիւն։ 11.— Ձայնական երաժշտութիւն և Դաշնակ։ 12.— Առողջապահութիւն։ 13.— Ձեռագործ, Կար ու Ձեւ։

Այս տարի միայն մէկ դասընթացք կը բացուի Սեպտ. 1ին։

Աշակերտուհեաց արձանագրութեան, ընդունելութեան պայմանաց և մուտ քննութեան եղանակի մասին տեղեկութիւն առնելու համար պէտք է դիմել Էսաեան վարժարանի Տնօրէնութեանը, Գշ. Եշ. և Շբ. օրեր առաւօտէ մինչեւ կէս օր։

Մուտ քննութիւնները կը սկսին Օգոստ. 30ին, ուստի աշակերտուհի փափաքողները այդ թուականէն առաջ արձանագրուած պէտք է ըլլան։

Ռ' և Է տարրական նախակրթարանէ շրջանաւարտի վկայական ունեցողները մուտ քննութենէ ազատ են և կ'ընդունուին Ա. դասարանը։

Թաղական Խորհուրդս ներկայիս հրաւէր կը կարդայ Բերայի և մայրաքաղաքիս ամէն թաղերու ազգայնոց որ գնահատելով Ազգ. հարազատ կրթութեան կարեւորութիւնը և օգտակարութիւնը՝ օգտուին փութան ներկայացող այս առիթէն, նախամեծար համարելով զայն օտար կրթութենէ։

(Թաղ. Խորհուրդ Բերայի)

Բերա 16 Յուլիս 1998.

7—10 400

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺ. Ի ՊԱՆԿԱԼԴԻ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. Նպատակն է՝ աշակերտաց կրօնական, բարոյական և գիտնական կրթութիւն մը տալ, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ և իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին ևլն, օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանիս Վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է, որոնք անընդհատ հսկողութեամբ կը ջանան վարժարանը միշտ ի կատարեալ բարեկարգութեան պահել։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ միաբաններէ և վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ. այս վերջիններն անցեալ չրջանին մէջ՝ 10 էին թուով։

Ուսմանց ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիմը, որ կը համապատասխանէ գերմանական Րէալական դպրոցին (Realschule) յառաջադիմին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պէտոյիցը։

Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան չատ դիւրութեամբ և առանց քննութեան, Եւրոպայի ո և է բարձրագոյն վարժարանն յաճախել՝ ուսմունքը չարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Նաբոլի և Գաղղիայի ուրիշ քանի մը քաղաքներու մէջ). և կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնհասիս ըլլալ։ —Լեզուներու համար ունի վարժարանս նոր մեթոդ մը, որուն վրայ խօսած ենք արդէն, վարժարանիս անցեալ չրջանին՝ Տարեկան Տեղեկագրին մէջ, որ տըպուած է և կը տրուի խնդրողներուն։

Վարժարանս կը գտնուի քնդարձակ, ծառաւէտ պարտէզի մը մէջ. ունի իւր յատուկ բժիշկն և իւր դեղարանը։—1899-1900 դպրոցական տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 1/13ին՝ չորեքշաբթի օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչեւ երկուշաբթի՝ Սեպտ. ամսոյ 6ը. և այս վերջին օրը ժամը 8ին (ըստ Եւր.) կանոնաւորապէս պիտի սկսին դասերը։—Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ Վարժարանիս Վարչութենէն՝ վարժարանիս ծրագիրը, և կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին՝

Հ. Գաբրիէլ Վ. Մենեվիշեան
Կ. Պոլիս, Բանկալթի

(P. Gabriel Dr. Menevichian
Constantinople Pancaldi)

397 8—28

Պոյաճը Հաւըզի հրատարակութիւնները կարդալ Դ. էջ. երեսը։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Քոնքորտիայի ամէնէն հին կառսօնին ի նպաստ կազմակերպուած ներկայացումը որ անցած հինգշաբթի տեղի պիտի ունենար՝ բայց անձրեւոտ օդին պատճառաւ յետաձգուած էր, տեղի պիտի ունենայ սեպտ. 7 (Ն. Տ.) յառաջիկայ հինգշաբթի գիշեր, իտալական խումբին կողմէ։ Ներկայացուելիք խաղն է ԱՅՏԱ (AIDA), Վէռտիի ծանօթ օբէռան։ Քոնքորտիային տնօրէնութիւնը մասնաւոր պատրաստութիւններ տեսած է՝ այս ներկայացումը շքեղ ընծայելու համար։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս վերաբացումը յետաձգուած է սեպտ. 3/15ին՝ կարեւոր փոփոխութիւններու և կարգադրութիւններու պատճառով։

Տարեթոշակն է 15 օսմ. ոսկի. 8 ոսկին վճարելի՝ սեպտ.ին, և 7ը՝ 1900ի յունուարին։

Ուրիշ տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Փիթի, Պայպըլ Հաուզ, Կ. Պոլիս, կամ ուղղակի վարժարանին տնօրէն Տր. Չէմպըրսի, Պարտիզակ։ 9—12

ՄԻՒՆԱՃԱԹ

ՀԱՅԱՏԱՌ ԹՐՔԵՐԷՆ ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

Թրքախօս Հայերու համար յատկապէս և խնամքով պատրաստուած այս աղօթագիրքը չատոնց հրապարակ ելած է։ Բոլոր արդիւնքը կը պատկանի Սյնթապի Վարդանեան կրթարանին։

Վաճառման տեղերն են՝ Այնթապ Վարդանեան կրթարան և Պոլիս՝ Սմբատ Դաւթեանի գործակալութիւնը։

439 1—6

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԳՈԼԷՃ ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Սոյն հաստատութիւնը պիտի բացուի սեպտեմբեր 19ին, երեքշաբթի։ Կ'ակնկալուի որ գիշերօթիկ աշակերտուհիները ներկայ պիտի գտնուին Գոլէճին մէջ սեպտեմբեր 18ին, երկուշաբթի։ Աւելի տեղեկութիւններ կարելի է ընդունիլ՝ դիմելով Գոլէճին՝ Իւսկիւտար, կամ նամակով առ տնօրէնուհին, խնամով Պայպըլ Հաուզի, Ստամպոլ։

435 3—20

«ԳՕԼԷԺ ՖՐԱՆՍԷ ՏԸ Լ'ԱՍՍՈՄՓՍԻՈՆ» Ի ՊՐՈՒՍԱ

Գոլէժին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի 1/13 սեպտեմբեր։ Ուսմանց ծրագիրը կը բաղկանայ 8 դասընթացքներէ, որոնց մէկը նախապատրաստական։ Անվարժ փոքրիկներու համար ալ կայ մասնաւոր դասընթացք մը, ուր պիտի ստանան նախապէս կարեւոր ծանօթութիւններ, կարենալ հետեւելու համար միւս դասընթացքներուն՝ որոնք զուտ ֆրանսերէն կ'աւանդուին։

Գիշերօթիկներու տարեվճարն է 24 օսմ. ոսկի։

Գոլէժին հոյակապ շէնքը կառուցուած է, Ոլիմպոսի ստորոտը, Պրուսայի նշանաւոր թաղերէն մէկուն մէջ։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել Տեսչութեան՝ ի Պրուսա։

Տեսչութիւն

433 2—10

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ պիր օձնէ միւսէճճէլ միւպայեա օլընաճագ լահմ վէ թէֆէրուաթընըն միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան վէ գաբարը մահը հալ րումինին եիրմի ալթընճը բէնչշէնպէհ կիւնիւ վիրկիւնճէկիւնտէն իթպարա թալիպ օլանլարըն մէճմուաթ աղչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւթաահըպէն եվմը մէզքիւրտէ նըհայէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի Ճէլիլէի միւչարիւլէյհա կէլմէլէրի իլան օլընուր։ Ֆի 18 աղըսթոս սէնէ 315

1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպայեա օլընաճագ եուլաֆըն միւնագասասընա պաշլանըլաճաղընտան վէ մահը հալը րումինին եիրմի տեօրթիւնճի սալը կիւնիւ գարար վերիլէճէկինտէն իթպարա թալիպ օլանլարըն մէճմուաթ աղչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւթաահըպէն եվմը մէզքիւրտէ նըհայէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի Ճէլիլէի միւշարիւլէյհա կէլմէլէրի իլան օլընուր։ Ֆի 18 աղըսթոս 315

1—3

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ–ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նախկին Ֆրանսական հիւպատոսարանին դիմաց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենադժուարին ցաւած ատամներն ալ առանց կը լեցնեն, ցաւազերծ և բոլորովին անցաւ պայմանաւ։

Նորանոր եղանակաւ, ոսկիէ, ճենապակիէ, և գիւտաւոր արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, որոնք շինուածքին ու գոյնին, և ուրիշ արտաքին երեւոյթներով։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ Թըմբկացիչ գեղերու և ամենակատարելագործեալ ազդաններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, (ժամը 1ին մինչև 4) ինչպէս նաև ամեն օր, (ժամը 1ին մինչև) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառականներ կրնան գիմել իրենց բնակարանին, թիւ 1 Խրիստիճի փողոց։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան պարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 Փր.
1898 ի հասոյթք	34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Յ. ՀԻՒՐՄԻՒԶ — Ղալաթիա, Բօյաճի գիւղ (հին տեղը Մոսկոպոն) — Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ՌԷՊՊԷՆ

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 17 29 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 18/30 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բօրտ-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 19 31 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 19,31 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 20 1 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 58

THE LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.

Հաստատուած 1852ին

Կենսական գրասենեակ ընկերութեան Անգլիա Լանքաշիր Էնսիւրանս Պուիլտինկս Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթըր։

Դրամագլուխ	անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ	» » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեպհականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ, կարասիք, ճաճառականական ապրանք, ևն, ևն, ամենանպաստաւոր պայմաններով և սակերով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամէնէն նպաստաւոր պայմանները զորս կ'ընծայէ կեանքեր ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեան։

Մէն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

ՓՈՆՏ ՍԱԼԻԷՐ և ԸՆԿ.

Թիւ 4, Բիւյիւք Թիւնէլ խան, Ղալաթիա 21—104

ՊԱՑԸԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեկնութիւն Նոր Կտակարանի, երեք հատոր, երես 2221, գին 60 դահ.։

Բառարան Սբ. Գրոց, երես 635, 20 դահ.։

ԹԻԹ ԼԷՎԻՍ, (Հայ. և հայատառ Թրք.) երես 223, 4 դահ.։

Քրիստոնէական Նկարագիր (Հայ. և հայատառ և յունատառ Թրք.) երես 283, 6 դահ.։

Բնական Աշխարհագրութիւն (Հայ. և հայատառ Թրք.) մեծադիր և պատկերազարդ, երես 120, 20 դահ.։

Կենդանաբանութիւն (Հայ. և հայատառ Թրք.) երկհատոր, 5 դահ.։

Բնական Աստուածաբանութիւն (Հայ. հայատառ և յունատառ Թրք.), երես 196, 3½ դահ.։

Րեհնաուզի բառգիրք (Թուրքերէնէ Անգլ.), երես 2224. 270 դահ.։

Րեհնաուզի բառգիրք (Անգլիերէնէ Թրք.), երես 827, 100 դահ.։

Կը ծախուին Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ Ֆինճանճըլար Եօգուշու, Պոլիս։ 173

ՀԻՆ ԳԻՆԻ եռեսունը ուր տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ հանգուցեալ մուխթար Յակոբ աղայի տունը։

Լ Ա Ւ Ա Ց Ո Յ Ն Մ Ա Ք Ր Ո Ղ Ա Կ Ա Ն Ը

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հեստեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՔՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուր ամէն երեք շաբթուն մէկ երթն Լիվերպուլ և Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ումպրիա	7718	Փոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ալյաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2164
Սէֆալոնիա	5517	Քարիֆա	2240
Կալլիա	4809	Քամիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1892
Ալէքսօ	2143	Մորոքքօ	1855
Ֆէստար	1876	Քամբանիա	12950
Ճէրաուրկ	1814	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Շէրպ-ուրկ շոգենաւը, նաւապետ Բէնալինս, Լիվրբուլէն Պոլսոյ նաւահանգիստը կը սպասուի դէպի սեպտեմբեր 3 (Ն. Տ.)

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈԼԻ գործակալութեան

Thomas C. Joly

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՏՈՒԹԼԻՕՐ ՀԱՐՄԱՆՏԱՍ

Կը ծանուցանէ թէ, հինցած և նոր սկսած ջերմախտութիւնը և անիկէ առաջ եկած ամէն կարգի հիւանդութիւնները, բոլորովին նոր մէթոտով մը հինգ վեց օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց հիւանդին ցաւ զգացնելու. անոնք որ կը տարակուսին, բժշկուելէ վերջ կրնան վճարել բժշկութեան վարձքը։ Հիւանդներն ամէն օր առտուընէ մինչեւ իրիկուն կրնան ներկայանալ Տօքթէօրին դարմանատունը։ Ղալաթիա Սանտըգճըլար ճատտէսի, Դարագուշ օթէլին դիմաց, 97 թիւ լամպաճիի խանութին վրայի յարկը։

428 4—40

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Փր.։ Ապահովագրութիւն որ կը քանի' 4,545,160,943 Փր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր' 1845' ապահովագրեալներու վճարուած' մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Փր., 1897էն 1,424,000 Փր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ ապագային չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իրրեւ հաստատութեան գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրէն չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. Նոյնպէս տարեվճարներու ետ առնուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա Ժ. ՌԻ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ. Քննիչ-Պատուիրակ Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ

Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլի և Արեւելից միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ձլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Ալբժ.րն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Քօրճիան	8000	Անատոլուզիան	2500
Բոստոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինօօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆասպիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրելէ շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷ

Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1 Ղալաթիա

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերփուլի, Պօրտոյի, Մէտիթերանէի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Րամէզէս	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Քէյոբբ	3000	Օսայրիս	2250
Քեմոնրուս	3000	Քէրա	2250
Ֆարօս	3000	Մֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Ասպրընք	1500
Մարիօթիս	2500	Կուլէս	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ռեֆթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ. 568 31, Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. ELBERFELD (Allemagne)

Somatose

ՍՈՄԱԹՕԶ

Անհամ փոշի | Միսին սննդական տարրերը միայն կը պարունակէ

ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Տկար անձերու, տխեղծ մանուկներու, հիւծախտի, այլեւայլ ստամոքսային հիւանդութիւններու, ծննդական վիճակի, տղոց ողնաթեքութեան, հիւանդութենէ ապաքինածներու եւ մանաւանդ

ՔԼՕՐՕԶԻ ՀԱՄԱՐ

Սոմաթօզը, առանց բացառութեան ախորժակ կը բանայ

4 շաբթուան մէջ 8 լիդր կ'աւելցնէ մարմնին ծանրութիւնը

Սոմաթօզը պէտք է ծախուի իրեն յատուկ պահարանով, 25, 50 և 100 կրամնոց տուփերու մէջ

320

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Կեդրոնատեղի Ճօն Քնէլթէլ, Պոլիս 38—52

NEVRALGIES Անգար. Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տօքթէօր CRONIERի ՀԱԿԱՋՂԱՑԱՒԱՑԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԻԿՆԵՐՈՒՆ

Տուփը 3 ֆրանք, ճամբու ծախք չառնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարանները մէջ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուակիր (..0 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ Պ. Ալպէր Սիմընս Յակոբեան խան, Վօյվօտա փողոց Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը Եէնի ճամի հավլուսը փողոց, Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զասօխ Մարքուճճըլար, Չարշըլը խան, Թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Դօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիբօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիբբօ	1735
Արխօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Բօրօտինօ	1264	Տուրօ	2883	Հօրատիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Բրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Բըֆֆալօ	4431	Էլպօ	2464	Իտանօ	5540	Օձիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4038	Թօրբիտօ	437
Գալիբսօ	1337	Էրաֆօ	1481	Քլէօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2439
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2507	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմնօ	1700	Բելօ	510	Վօլօ	1289
Զիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէրանդօ	2272	Րինատօ	1663	Ւէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիզանօ	1248	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1739		

Իդրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած պարպած և Օտեսա ուղղուած է։

Բլայօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ուղղակի Պոլիս գալու համար և ամսոյս 30ին հոս կ'սպասուի։

Թառնելլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէշամ, ընդհանուր վաճառքով կըեւն աւորի և ապետ. 8ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլսոյ համար։

Դիմել առ գործակալը Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ Թիւ 17—18, Բիւյիւք Միլէթ խան, Ղալաթիա

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պողպատ ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը' ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըլլալով իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 ֆրանքի պարգեւը զոր ստացած է ֆրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

Լ'ԱՆԳՔՌԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժոզէֆ Հօեօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոմոն Նաքօ, » » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քօմիսէր

Պ. ԺԱՆ ՄԻԻՔ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՓՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

11 — Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշի. 20
11 — Ենիմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի 43
11 45 Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 34
11 45 Ենմ. մէզպ. պէօյք. քրճպ. Թրպ. ենք. միրկ. պիտի հաղորդակցի 46
12 30 Մրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 18
11 55 Պէօ.ք. պէյզ. բշպհ. ենք. զնլ. Ր. Ա. հիս. զնտ. վանք. չնկ. պէյլ. զզկ. Սկտ. 44
12 30 Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի պշկ. 40
12 45 Ր. Ա. զվզ. ենմ. մէզ. պէօյք. Թրպ. պէյզ. բշպ. չպզ. զնլ. Ա. հիս. զնտ. պշկ. 17
1 15 Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պէշ. 20
1 30 Ենմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. էմրկ. պշկ. 21
2 15 Էմրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 33
2 03 Ր. Ա. զվք. ենմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. սթէն. պօյճ. 43
3 10 Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 18
2 42 Պէյզր. պէյզ. բշպ. չիպ. Ա. հիս. զնտ. պշկ. 46
4 — Միրկ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 21
4 — Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սթն. պօյճ. 40
4 40 Պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. 33
5 30 Ենմ. մզրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. օրթ. պէշկ. 45
6 30 Պէյզ. ենք. զանլ. միրկՐ. Ա. հիս. զանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. Դուզկ. սկիւտ. 20
6 45 Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. ենք սթէն. պօյճ. Ր. հիս. պէպ. արնվ. Դրչ. օրթ. պէշկ. 23
7 30 Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. պյզ. բշպ. ենք. զնլ. Ա. հիս. զնտլ. վնք. չնկլ. պէյլ. զզկ. պշկ. 34
8 36 Ր. Ա. զավ. ենմ. մէզր. պյքտ. Թրպ. պէյզ բշպհ. չպք. զանլ. Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չէնկ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ. 17
9 — Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. սթէն. միրկ. Ր. հիս. պէպ արն օրթ պէշկ 18
10 — Ենմ. մէզար. պէօյք. Թարապ. ենք. պօյաճ. Ր. հիսար պէշիք։ 44
10 35 Միրկ. պօյճ. պէպ. արն. գրչ. օրթ. 46
11 — Ենմ. մէզր. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ր. հիս. արն. պէշկ։ 21

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

10 45 Պէյզ. Ա. հիս. զնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. զզկ. սկիւտ. 45
11 15 Պէյզ. փշպհ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. հետեւեալ շոգենաւին պիտի հաղորդակցի 21
11 45 Ա. հիս. զնտ. վնիք. Չնկ. պէյլ. Դզկ. պշկ. 33
12 15 Պէյզ. բշպհ. ենիք. զանլ. Ր. Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ։ 44
1 30 Պէյզ Փշպհ Չպքլ Զանլ Ա Հիս պէշկ։ 17
2 — Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ' 45
3 15 Չնկլ. պէյլ. զզկն. սկիւտ։ 17
3 — Պէյզ. փշպհ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. զնտ. պշկ։ 46
3 30 Ա. հիս. զնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. զզկ. պշկ։ 34
4 30 Պէյզ. փշպ. չպքլ. զնլ. Ա. հիս. ձնտ. սկ. 44
5 — Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. զզկ. պշկ. 43
6 30 Պէյզ. ենիք. զանլ. միրկ. Ր. Ա. Հիս. զնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. զզկ. սկիւտ։ 20
8 — Պէյզ. փշպ. ենիք. զանլ. Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չէնկլ. պէյլ. զզկ. պէշկ։ 34
9 15 Պէյզ. փշպ. չպքլ. զանլ. Ա. հիս. զնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ։ 17
10 10 Ա հիսարէն ուղղակի կամուրջ։ 45
10 30 Պէյզ. ենիք. զանլ. Ա. հիս. զանտ. չնկլ. պէյլ. զուզկ. սկիւտ. 33
11 10 Վանիգիւղէն ուղղակի կամուրջ։ 34

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

11 45 Պէշկ. օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ. 21
12 20 պէշկ. օրթ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ. 20
12 45 պէշկ. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. զավաք։ 43
1 15 Օրթ. գրչ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ։ 33
1 20 Սկիւտ. Ա. հիս. զնլճ. չպքլ. փշպհ. պէյզ. պյքտ։ 46
2 05 պէշ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ։ 18
2 30 Պշկ. պյճ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզր. ենիմ։ 40
3 15 Օրթ. արն. պէպ. Ր. հիս. միրկ։ 21
3 35 Սկիւտ. զզկն. օրթ. պէյլ. չնկլ. արնվ. զնալ. Ա. Ր. Հիս. զնլճ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզր. ենմ. Ր. Ա. զվք։ 23
3 30 Պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ։ 33
4 — պէշկ. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ։ 45
4 45 պշկ. զզկ. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. զնտ. Ա. Ր. Հիս. զնլճ. սթէն. ենք. փշպ. պէյզ։ 20
6 — պէշկ. օրթ. գրչշ. արն. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենմ. 34
6 30 Իսկ. զուզկ. պէյլէր. չէնկէլ. զանտ. ա. հիսար զանլճ. ենիք. պէյզ. փշպ. մէզպ. ենիմ. ր. ա. զավաք 17
7 — պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. սթէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 18
8 30 պշկ. օրթ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 44
9 15 Պէպ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ։ 21
9 40 պշկ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ 46
10 05 միրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ր. Ա. զավզ։ 40
10 20 պէշկ. զնտլ. Ա. հիս. զանլ. չպքլ. փշպհ. պէյզ. մզրպ. Ր. Ա. զավզ։ 43
10 35 Պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պէպ. զնտլ. Ա. Ր. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպհ. պէյզ։ 23
10 55 Պէպ. Ր. հիս. պօյճ. սթէն. ենիք. Թրպ. զիրճպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 17
11 20 պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. պէպ. Ր. հիս. միրկ. ենիք։ 18
11 45 Ենիք. Թրապ. պէյքտ. մէզրպ. ենիմ։ 46
12 — Պէպ. Ր. հիս. պօյաճ. սթէն. ենիք։ 33
12 — պէշկ. օրթ. գրչշ. արնվ. Ր. Հ. ենիք։ 34

Կամուրջէն ասիական եզերք

1 — Պէշկ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք. զնտլ. Ա. հիս։ 45
1 20 Սկիւտ. ա. հիս. զանլ. չպք. փշպ. պէյզ. պյքտ։ 46
2 35 Սկիւտ. զզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. զնտլ. Ա. հիս։ 34
3 — պշկ. Ր. հիս. զանլ. չպքլ. փշպ. պէյզ։ 44
2 45 Կամուրջէն ուղղակի Չնկէլ քէօյ։ 17
3 35 Սկիւտ. զզկն. օրթ. պէյլ. չէնկ. արնվ. զնտլ. ա. ր. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյզ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ Ր. ա. զվք։ 23
4 20 ուղղակի վանիք ա հիսար։ 43
4 45 պէշ. զզկն. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. զնտլ. ա. Ր. հիս. զանլ. սթէն. ենիք. փշպ. պէյզ։ 20
6 30 Սկիւտ. զզկ. պէյլ. չնկ. զնտլ. ա. հիս. զնլ. ենիք. պէյզ. պյքտ. մզրպ. ենմ. Ր. ա. զվզ։ 17
8 45 պէշ. զզկ. պէյլ. չէնկլ. վնիք. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չպքլ. փշպհ. պէյզ։ 33
9 25 Սկիւտ. զզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. զնտլ. ա. հիս. 45
10 20 պէշկ. զնտլ. ա. հիս. զանլճ. չպքլ. փշպհ. պէյզ. մզրպ. ր. ա. զավզ։ 43
10 25 պէշկ. զզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք։ 34
10 35 պէշկ. օրթ. գրչշմ. արնվ. պէպ. զնտլ. ր. ա. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյզ։ 23
11 10 պէշ. պէյլ. չէնկ. վնիք. ա. հիս. փշպ. պէյզ. պյքտ։ 45
11 40 սկտ. զնտ. ա. հիս. զնլ. չպզ. փշպ. պյզ. պյքտ։ 44
11 55 պշկ. զզկն. պէյլ. չնկ. վնիք. զնտ. ա. հիս։ 20